

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

AUTORSKÉ PRÁVO A INTERNET

Autor práce: Jakub Talík, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: RNDr. Růžena Ferebauerová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce paní RNDr. Růženě Ferebauerové, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych chtěl z celého srdce poděkovat paní Ing. Lucii Kotrbáčkové za vytvoření ideálních podmínek pro psaní bakalářské práce a za oporu v těžkých chvílích.

ABSTRAKT

TALÍK, J. *Autorské právo a Internet* : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 73 s. Vedoucí bakalářské práce : RNDr. Růžena Ferebauerová

Klíčová slova: Internet, síť, autorské právo, autor, dílo, škoda, legálnost, zákon.

Tato bakalářská práce se zabývá vztahem autorského práva a Internetu. Práce se skládá ze dvou částí, a to z části teoretické a z části praktické. Teoretická část popisuje vývoj internetu za posledních 30 let, jeho služby a základní vrstvy. Další důležitou součástí této práce je rozbor autorského práva, jeho pramenů a popis stěžejních ustanovení autorského zákona. V této části jsou také vysvětleny sankce za porušení autorského práva, a to jak z pohledu správních deliktů, tak trestných činů. Poslední kapitola teoretické části shrnuje způsoby, jak využívat internet legální cestou. Je zde také charakterizován princip fungování decentralizovaných a centralizovaných sítí. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření zaměřené na širokou veřejnost a jeho následné vyhodnocení. Získané informace byly vyhodnoceny a interpretovány.

ABSTRACT

TALÍK, J. Copyright and the Internet : Bachelor thesis. České Budějovice : Teh College of European and Regional Studies, 2017. 73 p. Supervisor : RNDr. Růžena Ferebauerová

Key words: Internet, Net, Copyright, Author, Work, Harm, Legality, Law.

This bachelor thesis deals with the relationship between Copyright and the Internet. The thesis consists of two parts, namely the theoretical part and the research part. The theoretical part describes the development of the Internet over the past 30 years, its services and basic layers. Another important part of the thesis is the analysis of copyright, its sources and a description of the key provisions of the Copyright Act. Moreover, penalties for copyright infringement are explained, both in terms of administrative offenses and crimes. The last chapter of the theoretical part summarizes ways how to use the Internet legally. The operating principle of decentralized and centralized networks is also characterized. The research part contains a questionnaire aimed at the general public and its subsequent evaluation. The information acquired was evaluated and interpreted.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
1.1 Cíl práce	9
1.2 Metodika.....	9
1.3 Hypotézy	9
2 Internet.....	11
2.1 Co to je Internet?	11
2.2 Historie, vznik a vývoj Internetu	12
2.2.1 Protokol TCP/IP a FTP	13
2.2.2 WWW – World Wide Web	14
2.3 Internet v 90. letech až dnešní doba	15
3 Autorské právo	18
3.1 Prameny autorského práva v legislativě ČR.....	18
3.1.1 Sankce za porušení autorského práva	19
3.2 Škoda a náhrada škody	21
3.2.1 Skutečná škoda a ušlý zisk.....	21
3.2.2 Bezdůvodné obohacení	22
3.3 Mezinárodní prameny autorského práva	23
3.4 Dílo dle Autorského zákona	24
3.5 Autorství dle Autorského zákona	25
3.5.1 Souborné dílo	26
3.5.2 Zákonná domněnka autorství	26
3.5.3 Anonym a pseudonym	27
3.5.4 Spoluautorství	27
3.6 Vznik autorského práva.....	28
3.7 Právo dílo užít	28
3.7.1 Rozmnožování díla.....	29

3.7.2	Rozšiřování díla	30
4	Internet legálně.....	31
4.1	Hudební díla	31
4.2	Audiovizuální díla	32
4.3	Software.....	33
4.3.1	Druhy licencí.....	34
4.4	Obrázky	36
4.5	iTunes	36
4.6	P2P a Filehostingové servery	37
4.6.1	Filehostingové servery – centralizované sítě	38
4.6.2	P2P – decentralizované sítě.....	39
5	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	41
5.1	Výsledky dotazníkového šetření	41
5.2	Celkové shrnutí výsledků dotazníkového šetření	58
5.3	Zhodnocení hypotéz	59
	Závěr.....	61
	Seznam použitých zdrojů	63
	Seznam příloh	67
	Seznam zkratk	67
	Seznam tabulek, grafů a obrázků	68
	Přílohy	70

Úvod

V první polovině 20. století nebyl Internet v myslích lidí ničím větším, než pouhou vizí. V minulosti plno vynálezů lidstva přišlo na svět díky zbrojení, armádnímu výzkumu a válkám. Samotný Internet na tom není jinak. Naplnil sice původní záměr svého vzniku, ale postupem času se vyvinul ve zcela něco neočekávaného. Za přibližně 50 let svého fungování se Internet stal něčím, bez čeho si již dnešní fungování světa nedokážeme představit. Používáme ho ke vzájemné komunikaci, k práci, k nakupování, k hraní her, jako informační zdroj obecně nebo ke stahování zde uloženého obsahu. Právě stahování dat představuje dosti problematickou oblast v souvislosti s autorským právem. Jak se vyvíjela lidská společnost, prošlo toto odvětví práva celou řadou změn. Při srovnání Internetu a autorského práva zjistíme, že Internet se vzhledem ke své dynamičnosti daleko lépe rozvíjí a jednotlivé právní úpravy tak nestačí tento rozvoj, s ohledem na autorské právo, regulovat. Společnost se v dnešní době naučila, že existují věci, za které nemusí platit. Prostředí Internetu pak pro společnost představuje jednoduchý nástroj pro získání takovýchto statků. Vzhledem ke své rozsáhlosti jakou Internet představuje, je pro uživatele snadné zůstat téměř v anonymitě a kontrola jejich nezákonných činností proto představuje značný problém. Na Internet je dnes možné se dostat z téměř jakéhokoli místa na světě a počet zařízení podporujících připojení k Internetu neustále stoupá. S vývojem Internetu pak úzce souvisí i vývoj sítí, kde se v obrovském množství sdílejí nejrůznější data. Právě existence těchto sítí má za následek masivní porušování autorského práva.

Problematika porušování autorského práva na Internetu se dotýká nás všech. Drtivá většina uživatelů někdy využila toto masmédiu ke stažení dat. Vystává zde ovšem otázka, zda byl tento počin zcela v souladu s právní úpravou či nikoli. Obtížný výklad autorského zákona, spolu s celou řadou složitých mezinárodních úmluv a smluv, má za následek časté porušování autorských práv bez uvědomění si jejich právních důsledků.

Osobně jsem toho názoru, že dnešní společnost nemá dostatečně hluboké povědomí o tom, co legální je a co už je za hranicí zákonnosti. Právě tento důvod mě vedl ke zvolení výše uvedeného tématu jako bakalářské práce.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

1.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je shrnout poznatky z oblasti Internetu a autorského práva. Dále za pomoci dotazníkového šetření zjistit, k čemu lidé nejčastěji používají Internet, jaké mají povědomí o autorském právu v souvislosti s Internetem a jaký je jejich názor na ochranu autorského práva a potvrdit, případně vyvrátit stanovené hypotézy.

1.2 Metodika

Teoretická část práce sestává z prostudování a rozboru odborné literatury, současné legislativy a internetových článků. Empirická část práce obsahuje dva dílčí cíle. Prvním je vytvoření dotazníku zaměřeného na širokou veřejnost a jeho následné umístění na webový portál. Druhým dílčím cílem je na základě výsledků kvantitativního výzkumu zjistit výše stanovený cíl a výsledná data interpretovat. K vyhodnocení jednotlivých odpovědí dotazníkového šetření bude použit webový portál VypInTo.cz, pomocí něhož budou výsledky zpracovány i po grafické stránce.

1.3 Hypotézy

1. Více než 90 % dotazovaných používá Internet denně.
2. Dotazovaní používají Internet nejčastěji ke zpravodajství.
3. Podíl dotazovaných, kteří mají povědomí o autorsko-právní ochraně volně dostupných děl na Internetu, je větší jak 66 %.
4. Přes 50 % dotazovaných považuje ochranu dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany za nedostatečnou.
5. Informovanost dotazovaných, jakým způsobem lze užívat a používat stažená data není větší jak 25 %.
6. Více jak 75 % dotazovaných se opakovaně setkalo s porušením autorských práv na Internetu.
7. Méně než 20 % dotazovaných nevyužívá Internet ke stahování dat.
8. Více jak 66 % dotazovaných si je vědoma toho, že stahování dat na Internetu může být nelegální.
9. Více než 5 % dotazovaných bylo někdy postihnuto za porušení autorsko-právní ochrany.

10. Více jak 50 % dotazovaných odpoví **Ano** nebo **Spíše ano** v souvislosti s tím, že podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování.

2 Internet

Pro mnohé z nás se Internet stal každodenním pomocníkem při práci, při aktivitách běžného života nebo při odpočinku. Ještě před pár lety nebyl Internet jako takový dostupný pro všechny a všude. Postupem času nahradil v rámci zpravodajství tištěné noviny, umožnil nám nakupovat zboží z pohodlí domova, ovládat bankovní účty, usnadnil komunikaci mezi lidmi, zlepšil a zrychlil přístup na trh s prací nebo nám dokonce dovolil sdílet okamžiky všedního života s ostatními uživateli.

2.1 Co to je Internet?

Pokud by se měl Internet nějakým způsobem jednoznačně definovat, zjistíme, že to vlastně nejde, neboť se jedná o něco, čeho se fyzicky nemůžeme dotknout nebo něco, co nelze spatřit našima očima. Můžeme se na něj ovšem podívat z několika úhlů pohledu. Ze společenského pohledu, z pohledu široké veřejnosti, můžeme říci, že Internet je informační médium, podobností stejné jako sdělovací prostředky, kde každý den nalezneme nejaktuálnější informace a množství nejrůznějších služeb, přičemž stále více informací je přístupných v multimediální formě. Dále potom jako komunikační masmédiu, umožňující obrovskému počtu lidí na celém světě být v neustálém kontaktu v reálném čase, vytvářející nové a nové pracovní příležitosti, odstraňující geografické bariéry a místem, které není určeno pouze jako zdroj vzdělávání, ale také zábavy a oddychu. Nakonec jako marketingové a reklamní médium, které stále více konkuruje televizi, rozhlasu, tisku, a obchodní médium, které vytváří nové možnosti obchodu a spolupráce pro firmy a jednotlivce v globálním měřítku.¹

Jestliže se na Internet podíváme z technického a obecného pohledu zjistíme, že *„Internet je globální informační systém, který je logicky propojen do jednoho celku prostřednictvím globálního adresního prostoru založeném na protokolu IP (Internet Protokol) nebo jeho následných rozšířeních/nástupcích. Je schopen podporovat komunikaci prostřednictvím rodiny protokolů TCP (Transmission Control Protocol) nebo jeho následných rozšířeních/nástupcích a/nebo jiných protokolů kompatibilních s protokolem IP. A nabízí veřejně nebo privátně dostupné služby vyšší úrovně, které jsou založeny na komunikační a další infrastruktuře.“*²

---

¹Definice Internetu [online]. 2017 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <http://ijs2.8u.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=31:definiceinternetu&catid=13&Itemid=133>

² SKLENÁK, V. *Data, informace, znalosti a Internet*. Praha, 2001, s. 183.

2.2 Historie, vznik a vývoj Internetu

Americká společnost RAND dostala v období studené války, během kterého docházelo k technologickému soupeření dvou největších mocností světa, úkol vyřešit a zachovat komunikaci amerických úřadů v případě vypuknutí nukleární války mezi USA a SSSR. Bylo absolutně nezbytné, pokud by došlo k samotnému použití jaderných zbraní, aby se zajistila řídicí a velitelská síť mezi jednotlivými vedoucími složkami v USA, které by pak dokázaly za pomoci takovéto sítě vést zemi. Požadavky na tuto síť byly, že musí být plně decentralizovaná, což znamenalo absenci centrálních uzlů, a že poslaná zpráva do sítě bude rozdělena na jednotlivé balíčky (angl. packets), které budou moci k naprogramovanému cíli putovat zcela různými cestami. Síť by při splnění výše uvedených bodů splňovala požadavek nezranitelnosti vůči účinkům nukleárních zbraní. Z požadavků jednoznačně vyplývalo, že z důvodu bezproblémového pokračování toku informací je v případě narušení nebo zničení jednoho uzlu nezbytné, odklonit tok informací na další uzel. Firma RAND rozpracovala ve spolupráci s MIT (Massachusetts Institute of Technology) a UCLA (University of California, Los Angeles) spletitou, koncepčně decentralizovanou síť s technikou přepojování balíčků (angl. packet switching). První síť pracující na základě těchto principů byla spuštěna v roce 1968 v Národní fyzikální laboratoři ve Velké Británii. Fungovala pouze v tomto institutu a nikdy se nerozšířila mimo něj. Za prvního opravdového předchůdce Internetu lze považovat armádní síť s názvem ARPANET. Síť byla vytvořená dle projektu Pentagonové agentury ARPA (Advanced Research Projects Agency) a měla za úkol sdílet efektivněji a snadněji data pro řešení národních a vývojových projektů. Na vzniku sítě ARPANET se podílela v první fázi pouze Kalifornská univerzita v Los Angeles, postupem času se připojily kromě armádních složek také další univerzity.³

Samotná síť by ovšem nikdy nefungovala bez příslušného protokolu, který by sloužil pro komunikaci mezi počítači. Prvotním protokolem byl NCP (Network Control Protocol), který byl postupem času nahrazen protokolem TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). Tento protokol se používá dodnes a jeho implementací došlo k masovému rozšíření Internetu. V roce 1983 dochází k oddělení částí, které jsou spojeny s vojenským sektorem a tyto části se sdružují do samostatné sítě s názvem MILNET. Tímto rozdělením původní síť získal ARPANET mnohem civilnější náplň práce, ale nadále zůstává financován z prostředků ministerstva obrany USA.

---

³MUSIL, M. *Vývoj Internetu*. [online]. 2003 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/1faze.php>>

Došlo k připojování stále nových vznikajících sítí, kde nejvýznamnější z nich byla síť NSFNET (National Science Foundation Network), která plnila úlohu nosné páteřní sítě Internetu tím, že spojovala vysokorychlostními spoji důležité síťové uzly na území USA.⁴

Téhož roku dochází k čím dál většímu nárůstu dalších sítí (LAN), které se do sítě ARPANET připojují za pomoci dnes nejvýznamnější přenosové technologie LAN – Ethernet, fungujících na bázi protokolů TCP/IP. Tímto krokem došlo k propojení mnoha jednotlivých sítí a tím vytvoření Internetu, jak jej chápeme a vidíme dnes.

2.2.1 Protokol TCP/IP a FTP

Samotná síťová komunikace je vzhledem ke složitosti problémů rozčleněna do vrstev. Tyto vrstvy komunikují mezi sebou navzájem, přičemž každá vrstva poskytuje služby vrstvě vyšší a naopak využívá služeb vrstvy nižší. Architektura protokolu TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) se člení na čtyři vrstvy:

1. Vrstva síťového rozhraní

- V rámci architektury se jedná o nejnižší vrstvu. Zajišťuje přístup k přenosovému médiu a následné řízení datového spoje. Samotná realizace potom závisí na používané přenosové technologii, kterou příslušná síť používá.

2. Síťová vrstva

- Jedná se o vrstvu, která se stará o co možná nejrychlejší přenos dat a to i na úkor spolehlivosti doručení přenášených dat. Vrstva počítá s tím, že spolehlivost zajistí ten, kdo jí potřebuje. V tomto případě buď samotné aplikace, nebo vyšší vrstvy.

3. Transportní vrstva

- Vrstva složená ze dvou protokolů – TCP a UDP. Aplikace pracující s transportní vrstvou si vybírají z výše uvedených protokolů, přičemž v rámci přenosu dat je protokol TCP oproti protokolu UDP pomalejší, ale spolehlivější. Obě vrstvy jak síťová, tak transportní se starají o přenos dat. Rozdíl mezi nimi je ten, že transportní vrstva je implementovaná přímo na koncových zařízeních.

---

⁴ FALK, B. *Internet roadmap : průvodce světem Internetu*. Praha, 1995, s. 8.

4. Aplikační vrstva

- Nejvyšší vrstva starající se o přenos dat v síti pro konkrétního uživatele. Přenos dat řídí uživatelské programy či procesy. Mezi nejpoužívanější protokoly v rámci aplikační vrstvy patří např. Telnet, FTP, DHCP a DNS.⁵

FTP neboli File Transfer Protocol je služba, která používá stejnojmenný (FTP) protokol. Ten po vytvoření spojení se vzdáleným počítačem zprostředkuje přihlášení uživatele do počítače hostitele. Po přihlášení je uživatel schopen v hostitelském počítači hledat soubory dat a následně si je přesunout do svého domovského počítače anebo celou operaci provést v opačném směru. Od uživatele je vyžadováno, aby měl na hostitelském počítači nebo serveru zřízen vlastní účet. Přihlášení anonymního uživatele není na všech serverech k dispozici, a pokud ano, uživatel takto přihlášený nemusí mít k celému obsahu dat uložených na serveru přístup. Jak je z výše uvedených informací patrné, FTP protokol umožňuje stahovat z prostředí Internetu nevyčerpatelné množství souborů dat.⁶

2.2.2 WWW – World Wide Web

„*World Wide Web je služba, která zpřístupňuje v prostředí Internetu hypertextové dokumenty a je založena na architektuře klient/server.*“⁷ WWW neboli World Wide Web (dále jen WWW) je nepochybně nejrozšířenější službou současného Internetu a zpřístupňuje zajímavé a užitečné informace a zdroje. Je to univerzální metoda pro přístup k informacím, založená na hypertextových dokumentech. Systém, který tuto metodu realizuje, sbírá informační zdroje Internetu po celém světě a informace nabízí formou stránek neboli obrazovek, které se prostřednictvím speciálního programu (prohlížeče) objevují na počítači. Služba WWW je založena na třech prioritních technologiích:

1. URL (Uniform Resource Locator = „jednotná adresa zdroje“)

- Jedná se o řetězec znaků s definovanou strukturou, který slouží k jednoznačnému určení, kde se zdroj informací nachází. Příkladem jednotné adresy zdroje je <https://www.seznam.cz/>

---

⁵ SOSINSKY, B. A. *Mistrovství - počítačové sítě : Vše, co potřebujete vědět o správě sítí*. Brno, 2010, s. 443-446.

⁶ INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION. *FTP Code : International code for application of fire test procedures, 2010*. London, 2012, s. 84.

⁷ SKLENÁK, V. *Data, informace, znalosti a Internet*. Praha, 2001, s. 188.

2. HTTP (Hypertext Transfer Protocol)

- Technologie umožňující přenos hypertextové stránky uložené na známých WWW serverech. Hypertext je vlastně strukturovaný text obsahující odkazy na jiné části textu (stránky) nebo odkazy na další objekty (obrázky, zvuky, soubory, atd.), které jsou uloženy na stejném nebo jiném serveru.

3. HTML (Hypertext Markup Language)

- Značkovací jazyk, sloužící k vytváření dokumentů, které mají být prezentovány v prostředí Internetu a které jsou propojeny hypertextovými odkazy.

Autorem služby WWW je Tim Berners-Lee⁸, který je v roce 1989 vytvořil při svém působení v CERNu. „*WWW je distribuovaný systém, což znamená, že informace jsou rozděleny mezi mnoho počítačů.*“⁹ Díky vzájemné provázanosti všech dostupných zdrojů, kterou se WWW vyznačuje, je někdy tato služba nazývána pavučina, podle anglického slova **Web**. Celý systém stojí na bázi hypertextových dokumentů. V nich jsou obsaženy odkazy na různé dokumenty, které mohou mít jak příbuzný, tak zcela odlišný obor či téma. Při jejich prohlížení lze libovolně přecházet na jiné dokumenty a poté se zase zpátky na původní dokument navrátit. Služba WWW se stala populární zejména z důvodu, že umožňuje značný rozsah informací a zdrojů, které jsou jejím prostřednictvím dostupné.¹⁰

2.3 Internet v 90. letech až dnešní doba

V letech 1983-1992 se počet připojených počítačů do sítě zvýšil z přibližně 1000 na více než 1 milion. Internet se rozšiřuje mimo území USA a přináší sebou obrovský rozvoj v oblasti technologie a komunikace. V České republice se Internet rozvíjí počátkem 90. let a během několika málo let se z něj stává fenomén naší doby. V roce 2002 bylo do sítě Internet celosvětově připojeno přes 150 mil. počítačů.¹¹

---

⁸ Tim Berners-Lee - tvůrce World Wide Webu, ředitel konsorcia W3C, které dohlíží na pokračující vývoj webu.

⁹MUSIL, M. *Historie sítě Internet* [online]. 2003 [cit. 2017-02-04] Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/sites/www.php>>

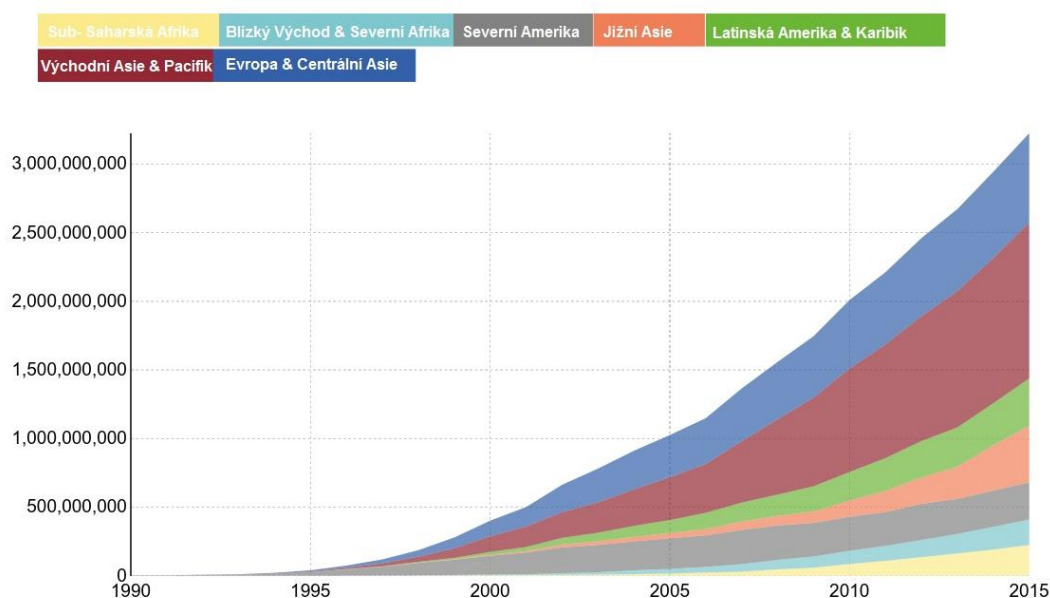
¹⁰ KENNEDY, A. J. *The Internet and the world wide web : The rough guide.*. London, New York, 1997, s. 196.

¹¹MUSIL, M. *Vývoj Internetu* [online]. 2003 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/1faze.php>>

V současné době je Internet považován za nezbytnost, kterou najdeme takřka na každém rohu. Na mnoha veřejných místech, jako jsou například kavárny, restaurace, obchodní centra a mnoho dalších, se lze na Internet připojit za pomoci bezdrátové komunikace WiFi. Internetové připojení nám pak dále poskytují mobilní operátoři. Jelikož nám dnešní moderní doba umožňuje připojit se do sítě Internet nejenom za pomoci počítače, ale také mobilního telefonu, tabletu a jiných zařízení, roste počet uživatelů Internetu závratnou rychlostí. Ke dni 10. 1. 2017 byl na celém světě počet uživatelů Internetu přes 3,5 miliardy.¹²

Graf 1: Počet uživatelů internetu podle světových regionů v letech 1990 až 2015¹³

Počet uživatelů internetu podle světových regionů v letech 1990 až 2015

Z výše uvedeného grafu je patrné, že od roku 2000 do roku 2005 se počet uživatelů zvýšil dvojnásobně na počet **1 025 409 276**. Tento nárůst by mohl být způsoben lepší dostupností informačních technologií pro běžné uživatele, jako například cenově dostupnější PC a notebooky a také dostupnější internetové připojení. Do roku 2000 patřilo prvenství v počtu uživatelů Severní Americe. V roce 2005 Severní Americe, jakožto domovně Internetu, patřilo až třetí místo za Evropou společně s Centrální Asií (**307 425 376**) a Východní Asií s Pacifikem (**312 472 896**). Rokem 2010 počet uživatelů překročil hranici 2 mld., přičemž největší nárůst zaznamenala Východní Asie společně s Pacifikem na **754 627 776** uživatelů a Evropa s Centrální

¹²Worldometers [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.worldometers.info/cz/>>

¹³ <https://ourworldindata.org/internet/>, zpracování vlastní

Asií na **498 933 824** uživatelů. Oproti roku 2005, kdy rozdíl v počtu uživatelů mezi prvními dvěma byl přibližně 5 mil., je rozdíl v roce 2010 padesátkrát větší. V roce 2015 přesáhl počet uživatelů hranici 3 mld. V tomto roce byl rozdíl mezi prvním a posledním sledovaným regionem přibližně 1 mld. uživatelů. Prvenství v počtu uživatelů si s rozdílem přibližně 500 mil. upevnila před Evropou společně s Centrální Asií (**651 396 608**) Východní Asií společně s Pacifikem (**1 135 598 208**). Oblast, s nejmenším počtem uživatelů Internetu, byla k roku 2015 oblast Blízkého Východu společně se Severní Afrikou (**185 348 464**). Rozdíl mezi prvním a posledním je tedy přibližně 1 mld. uživatelů. Statistika z roku 2015 názorně ukazuje, jak se Internet stal snadno dostupný pro běžné uživatele.

3 Autorské právo

Už od pravěku, kdy se začínala utvářet lidská společnost, vstupuje do popředí vlastnické právo, právo vlastnit nějakou věc, která bude bezvýhradně náležet jedné osobě. Postupem času si lidé začali věci náležející do jejich vlastnictví označovat nejrůznějšími značkami, symboly nebo vlastními podpisy. Na stejném principu začali lidé prohlašovat, že věci vytvořené jejich osobou, jak věci hmotné či nehmotné, jsou výsledkem jejich práce a úsilí. Na základě těchto prvotních náznaků autorského práva se s rozvojem společnosti zformovalo autorské právo do podoby, jak ho známe dnes.

3.1 Prameny autorského práva v legislativě ČR

Autorské právo řadíme v rámci práva do oblasti práv absolutních, stejně jako osobnostní nebo vlastnické právo. Někteří odborníci jsou dokonce toho názoru, že lze autorské právo považovat za právo vlastnické, a to z důvodu, že na právo autorské nahlížíme jako na vlastnictví duševní. Základním pramenem autorského práva je zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen AutZ). K datu 1. 1. 2014 nabyl účinnosti zákon, který aktualizoval podstatu věcí a statků, jakožto objektů práva vlastnického a zcela moderně vymezuje poměr k objektům nehmotným. Mezi nehmotné objekty lze řadit právě autorská díla nebo předměty náležející do duševního vlastnictví. Jedná se o zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který je z důvodu nahrazení původního občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. označován jako nový občanský zákoník (dále jako NOZ). NOZ v ust. § 489 definuje věc v právním smyslu „*jako vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí*“. Na první pohled se zdá, že NOZ pojetí věci interpretuje velmi obsáhle, proto bližší určení věci hmotné a nehmotné je dále upraveno v následujících ustanoveních. Vymezení pojmu hmotná věc je zakotveno v ust. § 496 odst. 1 NOZ, kde se stanovuje, že „*hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu*“. Nehmotná věc je pak vymezena v ust. § 496 odst. 2 NOZ a to tak, že „*nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty*“. Z příslušného ustanovení vyplývá, že nehmotnou věcí se rozumí vše, co není věcí hmotnou. Dále ovšem musí dodržet obě kritéria stanovená v příslušném odstavci, aby tak NOZ na věc mohl pohlížet jako na věc nehmotnou. Autorské právo je složeno ze dvou hlavních částí – výlučných práv majetkových a výlučných práv osobnostních, která se vzájemně prolínají. Práva osobnostní jsou výlučně spojena s osobou autora, který tato práva nemůže po dobu svého života na nikoho převést nebo se jich dokonce

vzdát. Zánik těchto práv podmiňuje jedinečně autorova smrt. Práva majetková trvají po dobu autorova života a dále ještě 70 let po jeho smrti. Po smrti autora je možné majetková práva zahrnout do dědického řízení, kde se následně postupuje podle NOZ.¹⁴ Pokud by autorské právo část osobnostní neobsahovalo, mohly by se autorská práva celkem dobře zařadit do NOZ pod věci nehmotné.

Na autorské právo nahlíží i Listina základních práv a svobod, kde tento předpis stanovuje, že „*práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem*“.¹⁵

3.1.1 Sankce za porušení autorského práva

Autorské právo je součástí společenských vztahů a práv, a proto se stejně jako každé odvětví práva při jejich porušení rozděluje na správní delikty a trestné činy. Přestupky fyzických osob na úseku autorského práva jsou uvedeny v ust. § 105a AutZ, a to včetně jejich sankcí. Podnikající fyzické osoby a právnické osoby se dopustí správního deliktu se stejnou skutkovou podstatou jako fyzická osoba, avšak určité ustanovení AutZ poruší v souvislosti se svou podnikatelskou činností. Tyto správní delikty jsou uvedeny v ust. § 105b AutZ a sankce za ně jsou totožné jako u přestupků fyzických osob. Zákon umožňuje v rámci přestupkového řízení uložit přestupci pokutu až do výše 150 000 Kč. Maximální výše udělené pokuty jednoznačně poukazuje na snahu zákonodárců působit co nejvíce represivně, a tím co nejvíce ochránit autorské právo.¹⁶

Za trestné činy z oblasti autorského práva považuje zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (dále jen jako TZ), pouze ust. § 270 TZ „**Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi**“¹⁷ a ust. § 271 TZ „**Padělání a napodobení díla výtvarného umění**“¹⁸. Pro účely této práce je ust. § 271 TZ nepodstatné a v práci není více rozebíráno. V případě ust. § 270 TZ je základní skutková podstata trestního činu následující: „*Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu,*

---

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1660-1664.

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993 částka 1, s. 22.

¹⁶ CHALOUPOKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 171-172.

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 416.

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 416-417.

*zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*¹⁹ V příslušné skutkové podstatě je hraničním bodem, zdali se bude jednat o trestný čin anebo správní delikt, zásah nikoli nepatrný do chráněných práv. V tomto případě se ovšem nejedná o způsobenou škodu s hranicí nad 5 000 Kč, ale o intenzitu, způsob provedení činu a vzniklé následky s ohledem na majetková a osobnostní práva autorů. Zohledněny jsou také déletrvajících a opěťované zásahy, včetně jejich délky. Pokud výše uvedená skutková podstata vykazuje znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání, bude se jednat o přitěžující okolnost, která podmiňuje vyšší trestní sazbu. Za obchodní činnost nebo jiné podnikání se považuje zejména výrobní činnost (podnikání), jakožto i podnikání osob na základě příslušného oprávnění. Za další přitěžující okolnost se považuje získání značného prospěchu, získání prospěchu velkého rozsahu a způsobení značné škody, škody velkého rozsahu a nakonec pokud pachatel spáchá uvedený skutek ve značném rozsahu. Způsobená škoda vyplývá z výkladového pravidla v ust. § 138 odst. 1 TZ, kde škoda značná je ve výši nejméně 500 000 Kč a škoda velkého rozsahu je ve výši nejméně 5 000 000 Kč. U značného prospěchu a prospěchu velkého rozsahu se použije stejné ustanovení o hranici výše škody jako u způsobené škody, ovšem s tím rozdílem, že prospěchem se rozumí jen tzv. čistý prospěch. Za ten zákon považuje prospěch po odečtení nákladů, které pachateli vznikly při páchaní trestné činnosti. Tímto zákon rozumí např. náklady na pořízení datových nosičů nebo třeba náklady vzniklé v souvislosti s vytisknutím či vyvoláním fotek a obrázků, které pachatel bez souhlasu autora zpeněžil. Prospěch může být získán jak pro samotnou osobu páchající trestný čin, tak pro třetí osobu. O značném rozsahu zákon hovoří obdobně jako o zásahu nikoli nepatrném. Nepřihlíží se k výši způsobené škody, ale k intenzitě a závažnosti narušení osobnostních a majetkových práv, oblastní působnosti, ve které docházelo k porušení takovýchto práv. Též se přihlíží k tomu, jestli pachatel trestnou činnost prováděl systematicky nebo po delší časové období, s ohledem na počet a četnost opakování.²⁰

---

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 416.

²⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník : Komentář*. Praha, 2010, s. 2494-2520.

3.2 Škoda a náhrada škody

Dostí problematickou stránkou v oblasti autorského práva se ukázalo být stanovení výše škody způsobené porušením autorských práv. S příchodem NOZ se zavedl pojem “újma“. Tento pojem v sobě zahrnuje jednak újmu majetkovou, která byla s dřívějším občanským zákoníkem spjata s pojmem “škoda“, tak nově také újmu nemajetkovou. Samotný pojem “újma“ ovšem není v nové právní úpravě definován. Zákodárce na něj nahlíží jako na právní pojem a na základě toho se za “újmu“ považuje jen taková ztráta, kterou utrpěla osoba na právem chráněném statku. Samotná úprava je pak zakotvena v ust. § 2894 NOZ, kde se v odstavci 1 stanoví, že „*povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody)*.“ Podrobnější úprava v rámci náhrady nemajetkové újmy je uvedena v odstavci 2 téhož paragrafu a určuje, že „*nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu*.“ Neopominutelnou součástí při obecném vymezení škody je také to, kdo je povinen škodu nahradit. NOZ určuje v jakých případech je škůdce povinen nahradit vzniklou škodu, přičemž pro tuto práci je nejdůležitější povinnost škůdce nahradit škody způsobenou porušením zákona zakotvenou v ust. § 2910 NOZ, kde se stanovuje že, „*škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva*.“²¹

3.2.1 Skutečná škoda a ušlý zisk

Samotná újma nebo pro lepší pochopení této problematiky „škoda“, se rozděluje na škodu skutečnou (*damnum emergens*) a ušlý zisk (*lacrum cessans*). Skutečná škoda prezentuje hodnotu, o kterou se zmenšil majetek poškozeného z konsekvence protiprávního jednání škůdce. Je tedy definována jako újma majetková, která se vyjadřuje ve formě peněz a „*spočívá ve zmenšení, ve snížení či jiném znehodnocení již existujícího jmění poškozeného, jakož i ve vynaložení nákladů na odstranění tohoto*

---

²¹ ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník svazek VI (§ 2521 až 3081) : Komentář*. Praha, 2014, s. 859-994.

znehodnocení.“²² Projev skutečné škody je tak ve zničení věci nebo uvedením věci do stavu nepoužitelnosti, poškozením, ztrátou anebo odcizením věci. Nedílnou součástí skutečné škody jsou také reálně vynaložené výdaje, které poškozený účelně a smysluplně vydává. Příkladem může být výdaj na zjištění či odvrácení škody nebo na odstranění následku způsobeného vzniklou škodou. Co ovšem nelze započítat do skutečné škody jsou výdaje, které jsou vynakládány za účelem zabezpečení a sloužící tak k zamezení škody. Výjimku ovšem tvoří výdaje vynakládány v době bezprostředně hrozící škody.²³

Ušlý ziskem rozumíme majetkový profit, kterého by poškozený patrně dosáhl, pokud by mu nevznikla škoda způsobená protiprávním jednáním škůdce. Základním principem je zde nedostavení se majetkového rozmnožení, které se očekává za pravidelného, obvyklého průběhu věcí. Událost, při které vznikla škoda, vytvořila komplikaci či překážku, která zamezila majetkovému rozmnožení. Zákon zde klade důraz na existenci vysoké pravděpodobnosti v souvislosti s tím, že by k majetkovému rozmnožení skutečně došlo a zároveň říká, že nepostačuje pouze neodůvodněná naděje. Za ušlý zisk tedy nelze považovat zmaření příslibu možného výdělku nebo plánovaného ziskového úmyslu²⁴, „*není-li takový majetkový přínos podložen již existujícími či reálně dosažitelnými okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že nebýt škodné události, k zamýšlenému zisku by skutečně došlo.*“²⁵

3.2.2 Bezdůvodné obohacení

*„Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.“*²⁶

Bezdůvodné obohacení je dle zákona nutno považovat za závazkový vztah mezi poškozeným a obohaceným. Poškozený má právo požadovat od obohaceného určitý druh plnění, který ve většině případů bývá majetkové povahy. Obohacený má naproti tomu povinnost takové plnění poskytnout. Oběma stranám navíc vzniká povinnost vzájemně spolupracovat na včasném a řádném splnění závazků. Jestliže mezi

---

²² Nález ÚS *odpovědnost státu za škodu spočívající v nákladech řízení* ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 18/01, č. 234/2002 Sb., N 53/26 SbNU 73.

²³ HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI : závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014) : Komentář.* Praha, 2014, s. 1690.

²⁴ *Iuridictum: Encyklopedie o právu.* Škoda. [online]. 2015 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z WWW: <<https://iuridictum.pecina.cz/w/%C5%A0koda>>

²⁵ Rozsudek NS ze dne 28. 01. 2009, sp. zn. 25 Cdo 3586/2006.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika.* 2012, částka 33, s. 1344.

jednotlivými subjekty existuje určitý právní vztah, kupříkladu smlouva o dílo, nebude se jednat o bezdůvodné obohacení v případě, že zhotovitel vznesl nárok na zaplacení ceny za zhotovení díla. Za bezdůvodné obohacení nelze považovat ani skutečnost, kdy se obohacení získá zaviněným protiprávním jednáním jedné strany případně škodní událostí. Poškozené straně v tomto případě vzniká nárok na náhradu škody dle ust. § 2894 NOZ. Zákon striktně rozlišuje bezdůvodné obohacení a nárok na náhradu škody. Zatímco v prvním případě je podmínka vzniku bezdůvodného obohacení újma poškozeného zapříčiněná obohacením jiného, v druhém případě nárok nahradit škodu vzniká poškozenému v případě protiprávního jednání škůdce.²⁷

3.3 Mezinárodní prameny autorského práva

Dalšími právními předpisy, které jsou pro výklad a aplikaci autorského práva závazné, jsou mezinárodní smlouvy a úmluvy. Mezi nejvýznamnější patří Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886, která byla postupem času několikrát modifikována a doplněna. Poslední změna z roku 1971 byla ratifikována v Paříži. Jedná se o prvotní listinu, která zaručovala pro cizí státní příslušníky ochranu autorských práv. Do dnešní doby je stále považována jak za základní pilíř mezinárodního, tak českého práva v oblasti autorskoprávní ochrany. Na obrázku č. 1 (viz níže) jsou graficky znázorněny členské státy v rámci Bernské úmluvy k roku 2015.²⁸

Všeobecná úmluva o autorském právu podepsaná v Ženevě roku 1952, jež je dalším významným právním předpisem, posiluje ochranu autorského práva s cílem usnadnit šíření duševních děl a podpořit tak zlepšení v oblasti mezinárodní spolupráce.²⁹

V roce 1967 byla ve Stockholmu podepsána úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví. Tato organizace, označující se zkratkou WIPO (World Intellectual Property Organization), je speciálně orientovaná agentura OSN s výhradním zaměřením na vyvážený a dostupný rozvoj duševního vlastnictví. WIPO čítá 189 členských států, což je přes 90% ze všech států na světě.³⁰

---

²⁷ DOLEČEK M. *Bez důvodné obohacení* [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bezdudovne-oboahaceni-ppbi-51247.html#!&chapter=2>>

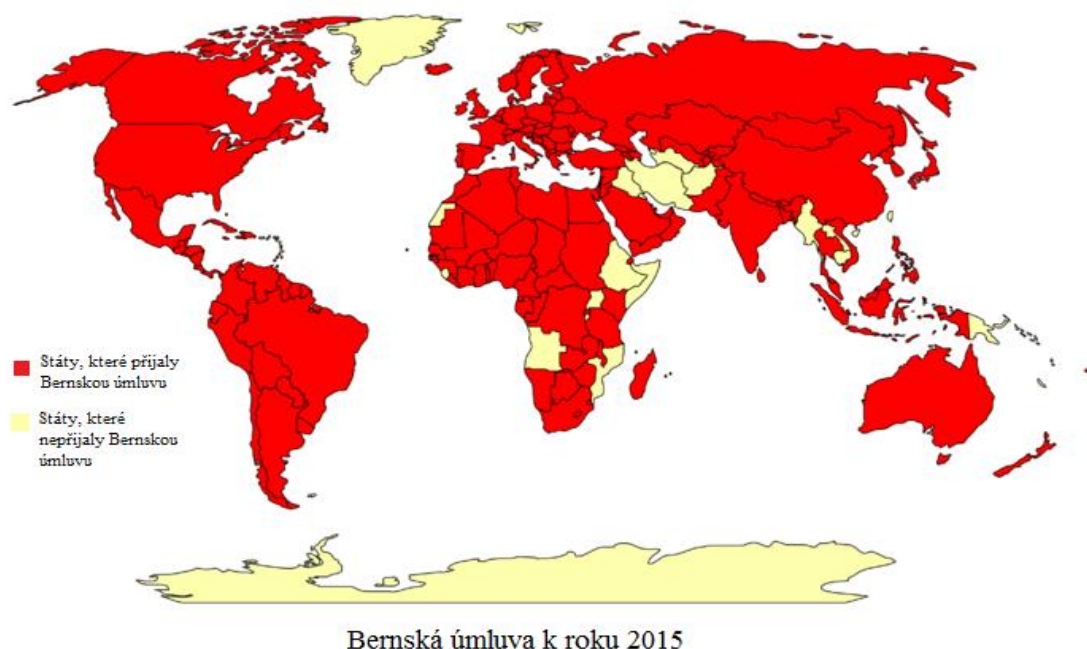
²⁸ JOHNS, A. *Piráctví: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gátese*. Brno, 2013, s. 345-386

²⁹ CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s.183-226.

³⁰ WIPO. *Inside WIPO* [online]. 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/about-wipo/en/>>

Z důvodu masivního rozvoje v oblasti informačních technologií, zejména s ohledem na softwarové vybavení, byla v roce 2009 přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady o právní ochraně počítačových programů č. 2009/24/ES. Samotný vznik a rozvoj počítačových programů představuje značné náklady nejen, co se týče financí, ale také nákladů v oblasti lidských zdrojů. Naproti tomu jejich nelegální opatřování je snadněji dostupné a náklady jsou minimální. Úkolem směrnice je odstranit určité rozdíly v právních předpisech členských států v oblasti ochrany počítačových programů a takováto díla chránit stejným způsobem jako díla literární.³¹

Obrázek 1: Mapa členských států v rámci Bernské úmluvy³²

3.4 Dílo dle Autorského zákona

Jaká díla jsou chráněna autorským právem, uvádí AutZ v ust. § 2. Toto ustanovení vymezuje, že „*předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je*

³¹ CHALOUPOKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 323-325.

³² https://cyber.harvard.edu/copyrightforlibrarians/Module_2:_The_International_Framework, zpracování vlastní

vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.“³³

Ust. § 2 odst. 2 AutZ dále stanovuje, že za dílo se „považuje též počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvorem.“³⁴

AutZ také vymezuje, na která díla se ochrana práva autorského nevztahuje a to z důvodu veřejného zájmu. Jedná se například o právní předpis, veřejnou listinu, sněmovní a senátní publikace, státní symboly, při úředním jednání pronesenou politickou řeč a projev nebo tradiční kulturní lidové výtvory, pokud není známo jméno autora nebo se nejedná o anonymní či pseudonymní dílo a pokud se užitím takového díla nesníží jeho hodnota.³⁵

AutZ tedy upravuje práva jednak k samotnému autorskému dílu, tak i práva která s autorským právem souvisejí, například práva výrobce zvukového nebo obrazového záznamu k jeho tvorbě a dále právo pořizovatele k jím vytvořené databázi.³⁶

3.5 Autorství dle Autorského zákona

Na základě ust. § 5 odst. 1 AutZ se za autora považuje každá „fyzická osoba, která dílo vytvořila.“³⁷

Z výše uvedené citace jednoznačně vyplývá, že pouze fyzická osoba má právo být prohlášena za autora díla. Právnícká osoba, což je například jakákoli obchodní společnost, má v rámci autorského práva možnost být pouze odvozeným subjektem práva. Toto platí i za podmínky, kdy je vytvořeno dílo zaměstnanecké, tedy dílo vzniklé za účelem splnění povinností obsažených v pracovním poměru. Za taková díla se považují počítačové programy vyhotovené pracovníky firem, díla tvůrčích pracovníků například grafiků, výtvarníků a redaktorů v oblasti grafiky a audiovizualizace, nebo díla

---

³³ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1658.

³⁴ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1658.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1658-1659.

³⁶ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1658.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1659.

zhotovená na objednávku, a to i v případě, že získá právo výkonu autorských majetkových práv vyplývajících z AutZ.³⁸

Za autora zákon považuje také osoby, které mají omezenou způsobilost k právním úkonům nebo nemají způsobilost k právním úkonům vůbec. Samotný nedostatek způsobilosti k právním úkonům hraje velkou roli pro nakládání s dílem.³⁹

Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že charakteristickým znakem autorského práva je působení „erga omnes“, tj. i proti autorovi samému. Autorské právo je právo absolutní právní povahy náležející pouze konkrétně určené fyzické osobě, autorovi. Tomu odpovídá povinnost kohokoli zdržet se veškerých neoprávněných zásahů do oprávnění nositele autorského práva.⁴⁰

3.5.1 Souborné dílo

V případě souborného díla, jako je například časopis, encyklopedie či katalog, je za autora dle AutZ považována osoba, která jednotlivé „*prvky tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala.*“⁴¹

Součástí souborného díla mohou být i jednotlivé prvky, které samostatně podléhají autorsko-právní ochraně. Jestliže autor chce využít takových prvků do svého souborného díla, je třeba souhlasu všech autorů, kteří autorsko-právní ochrany na svých dílech využívají. V opačném případě se stane autor souborného díla osobou, která je neoprávněným uživatelem těchto děl.⁴²

3.5.2 Zákonná domněnka autorství

Zákon pomýšlí i na možnosti, že autor díla není nikde uveden. Za autora (zákon se domnívá, že by to tak mohlo být) se v tomto případě považuje opět osoba fyzická, jejíž skutečné jméno je za normálních okolností uvedeno na díle. Další možností je uvedení jména autora v rejstříku předmětů ochrany. Příkladem rejstříku předmětů ochrany je **Ochranná organizace autorská - sdružení autorů děl výtvarného umění,**

---

³⁸HOLCOVÁ I., *Autorské právo* [online]. 2017 [cit. 2017-02-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.advocate.cz/?page=cz,autorske-pravo>>

³⁹ CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 13-14.

⁴⁰Rozsudek NS ze dne 30. 4. 2007, sp. zn. 30 Cdo 739/2007.

⁴¹ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1659.

⁴² CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 14.

architektury a obrazové složky audiovizuálních děl (OOA-S). Jedná se o neziskovou organizaci zastupující umělce a dědice při hromadné správě dat.

Domněnka ve výše uvedených případech platí pouze za předpokladu, že uvedené údaje nejsou ve vzájemném rozporu. Pokud podmínky domněnky splněny nejsou, autorství je nutné prokázat obvyklým způsobem. Zákonná domněnka autorství se použije i na případy, kdy je jako jméno uveden pseudonym. Autorův pseudonym nesmí ovšem vzbuzovat pochybnosti o jeho totožnosti.

Z podstaty ustanovení je patrné, že se domněnka autorství vztahuje pouze na díla hmotná, neboť je zde výslovně napsáno „uvedeno na díle“. Domněnka autorství se ovšem týká všech děl bez rozdílu. *„Obvyklost způsobu uvedení jména na díle bude třeba posuzovat podle druhů děl a jejich vnímatelné formy.“⁴³*

3.5.3 Anonym a pseudonym

Zákon dává autorovi v rámci jeho osobnostních práv možnost volby, zda bude jeho dílo zveřejněno s jeho jménem, bez udání jeho jména (anonym), případně zda autor uvede nepravé jméno (pseudonym). Prozradit totožnost autora bez jeho souhlasu nelze, jelikož je chráněna zákonem. Pokud se samotný autor prohlásí za tvůrce díla, nebo se i přes užití anonymity či pseudonymu stal známým, zaniká zákonný zákaz vyzrazení jeho totožnosti.

V případě neužití vlastního jména zastupuje autora při výkonu a ochraně autorských práv k dílu ta osoba, která dílo zveřejnila. To platí jen do okamžiku, kdy se autor veřejně přihlásí ke svému dílu.

3.5.4 Spoluautorství

Za spoluautorství zákon považuje součinnost všech zúčastněných osob (spoluautorů) při vytváření díla, kdy jejich společnou tvůrčí činností vznikne dílo jediné a nedílné. Za spoluautora zákon nepovažuje osobu, která dala k vytvoření díla podnět, poskytla pouze materiál k vytvoření díla nebo poskytla autorovi radu ve smyslu technické, administrativní nebo odborné pomoci. Nejmenší počet spoluautorů je dva, nejvyšší počet není zákonem omezen. Zákon nepřikládá význam vzájemným vztahům mezi jednotlivými autory, ani zda dílo zpracovávají současně, či nikoli.

---

⁴³ CHALOUPEKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 15.

U spoluautorského díla, na rozdíl od díla souborného, nejsou jednotlivé prvky vytvořené spoluautory způsobilé samostatně vystupovat jako autorská díla. Autorské právo, tedy i práva osobnostní a majetková, patří společně a nerozdílně všem spoluautorům. Úmrtím jediného autora se dílo stává předmětem dědického řízení. V případě, že dílo dědí více jak jedna osoba, je na dědice nutno pohlížet jako na spoluautory.

Velikost a rozsah příspěvků jednotlivých spoluautorů nehraje při nakládání s dílem roli. Pro rozhodnutí, co se s dílem bude dít, je třeba souhlas všech spoluautorů. „V případě, že by jeden ze spoluautorů chtěl zmařit nakládání se spoluautorským dílem bez vážného důvodu, budou mít ostatní spoluautoři možnost obrátit se s určovací žalobou na soud.“⁴⁴ Rozsudek soudu pak může nahradit chybějící projev vůle.

Jakým způsobem je zisk za dílo rozdělen mezi spoluautory, je čistě záležitost spoluautorů. Za rozhodující činitel je považována velikost a rozsah jednotlivých příspěvků. Jelikož neexistuje žádné exaktní měřítko, jak vyjádřit velikost příspěvku, jedná se o relativní pojem, který je častokrát řešen až soudní cestou.

3.6 Vznik autorského práva

„Právo autorské k dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.“⁴⁵

Zákon vychází ze zásady neformálnosti vzniku díla. Jedinou podmínku pro vznik autorsko-právní ochrany k dílu je dílo vyjádřit v libovolné objektivně vnímatelné formě. Autor není povinen dílo nikde registrovat či za něj platit poplatky. Vnímatelnou formou zákon rozumí schopnost vnímat dílo lidskými smysly. Prostřednictvím hmotné věci, případně hmotného substrátu, nejčastěji dochází k vyjádření díla v objektivně vnímatelné formě. Hmotným substrátem se zde rozumí originál díla a jeho kopie. Dále do hmotného substrátu zákon zařazuje věci, díky kterým je sice dílo vyjádřeno, ale zpravidla jsou fakticky vytvořeny, dle návrhu autora, až třetí osobou.

3.7 Právo dílo užít

„Autor má právo své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky

⁴⁴ CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 18.

⁴⁵ ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1659.

a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.“⁴⁶

Užití díla zákon interpretuje jako veškeré nakládání s dílem. Jedná se především o jeho nakládání, které přímo vede k poskytnutí další osobě nebo takové, jehož vlivem může být způsobena změna jeho samotného. Za užití díla nelze považovat tzv. konzumování díla, což je kupříkladu četba knižního titulu a poslech hudebního díla. Pojem konzumace zákon vysvětluje jako nakládání s dílem za účelem přímého naplnění smyslu vytvořeného díla, tj. jeho smyslové vnímání.

Pokud někdo s dílem nakládá, je k takovému počínu ve všech případech vyžadován souhlas autora nebo oprávněné osoby. To neplatí pro případy konzumování díla, při užití díla dle ust. § 30 AutZ (volné dílo) nebo o tzv. zákonnou licenci a další výjimky dle zákona. Z osobnostní povahy autorského práva vyplývá, že pouze autor (nejedná-li se o výše uvedené výjimky) má právo své dílo užít, případně zavázat smlouvou k takovýmto právům třetí osoby (poskytnutí licence). Pokud se zasahuje do samotného díla, například je dílo zařazováno do souboru či se jinak zpracovává, jedná se zároveň i o výkon osobnostních práv autora.

3.7.1 Rozmnožování díla

„Rozmnožováním díla se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě.“⁴⁷

Zákon za reprodukci považuje vyhotovení rozmnoženin trvalých i dočasných a přímých i nepřímých. Rozmnoženinou se rozumí již první reprodukováný prvek. Samotné prostředky pro vyhotovování reprodukcí zákonem vymezeny nejsou a mezi ně lze řadit kopírky, scannery, počítače, fotoaparáty a jiné. Podle použitých prostředků na zhotovení rozmnoženiny je možné tyto dělit na tiskové, elektronické a další. Určitý druh autorských děl nemá v originální podobě hmotný substrát. Příkladem jsou hudební a audiovizuální díla, která jsou vždy považována za rozmnoženinu. Převod děl do digitální formy je dle zákona taktéž považováno za způsob reprodukce díla.

---

⁴⁶ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1660.

⁴⁷ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1661.

Zde je patrné, jak AutZ při své vzniku čerpal z mezinárodních právních norem, konkrétně z Bernské úmluvy. Ta v čl. 9 definuje právě digitální způsob reprodukce autorských děl.⁴⁸

3.7.2 Rozšiřování díla

„Rozšiřováním originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem.“⁴⁹

V návaznosti na přijetí mezinárodní smlouvy (WIPO) je definováno rozšiřování reprodukcí jako individuální metoda užití díla. O rozšiřování mluvíme tehdy, pokud je dílo zpřístupněno ve hmotné podobě, tedy za pomoci prodeje nebo jinou úpravou vlastnického práva, například darováním originálu i rozmnoženiny. Pod pojem rozšiřování lze zařadit nejenom zcizení díla, ale také etapu nabízení jakožto reklamu, aukci či distribuci. Nepůjde o rozšiřování, jestliže nedojde k převedení vlastnického práva. V tomto případě se bude jednat o jiný způsob užití díla.

---

⁴⁸ CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. Praha, 2012, s. 27-28.

⁴⁹ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1661.

4 Internet legálně

Jestliže chceme získat z prostředí Internetu nějaké dílo, které podléhá autorskoprávní ochraně, neznamená to, že takové dílo je možné získat pouze nelegální cestou, tedy porušením zákona. Internet nám v dnešní době dává možnost využívat služeb, které nám umožňují velmi rychle a efektivně stahovat právě tyto díla zcela legálně. Některá díla jsou dostupná zcela zdarma, jiná např. hudební nebo audiovizuální díla jsou zpoplatněna. Pokud si tedy uživatel z prostředí Internetu stáhne dílo, za které ať už samotnému autorovi nebo příslušné společnosti, zaplatí určenou sumu, je vše dle AutZ zcela v pořádku a může dílo dle smluvních podmínek užívat. Ovšem často kladená otázka dnešní doby je, zda dílo stáhnuté prostřednictvím P2P sítí nebo filehostingových serverů, je stáhnuté legálně, nebo zda se takovýmto skutkem porušuje autorské právo. Fungování P2P sítí a filehostingových serverů bude blíže popsáno v následující kapitole. Získáváním jednotlivých druhů děl se specializují konkrétní webové servery.

4.1 Hudební díla

Pro stažení hudebních děl nám dnešní Internet nabízí celou řadu serverů. Jednou možností je stahovat hudbu za pomoci obchodu **Google Play**. Od 1. 10. 2013 je na tomto obchodu dostupná služba **Hudba Google Play**, díky které si uživatelé mohou do svého počítače, tabletu či mobilního telefonu stáhnout za určitý finanční obnos jednotlivou nahrávku nebo celé album. Uživatel má na výběr z více jak desítek miliónů skladeb, které lze stáhnout ve formátu mp3 a tyto písničky má následně možnost sdílet přes službu **Google+**. Jistě zajímavou možností je pro uživatele zaplatit měsíční paušální poplatek, který činí 149 Kč, a po celý měsíc neomezeně poslouchat veškerá nabízená hudební díla. Cena za stažení jednotlivé skladby se pohybuje v řádech desítek korun, celé album pak v řádech stovek korun.⁵⁰

Pro stahování skladeb a alb pouze od českých interpretů je zde online obchod **Czmusic**. V katalogu dostupných titulů uživatel nalezne veškeré hudební žánry, které jsou k dispozici ke stažení ve formátu mp3. Cena za jednotlivou skladbu je obdobná jako ve službě **Hudba Google Play**, za celé album potom uživatel nezaplatí zpravidla více jak 200 Kč. Množství nabízených titulů zde není příliš velké, ovšem v nabídce jsou

---

⁵⁰KASÍK P. *Google spustil v Česku prodej hudby, neomezený přístup stojí 149 korun*. [online]. 2013 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/google-music-hudba-google-play-v-cesku-dx0-/sw_internet.aspx?c=A130930_210121_sw_internet_pka>

jinde nesehnatelní interpreti. Samotní interpreti pak rozhodují o ceně za zde nabízené hudební díla.

Dalším českým hudebním portálem pro zakupování hudebních děl je **Supraphonline**. Tento portál nabízí přes 3 miliony skladeb a téměř 300 tisíc alb. Cena za jednotlivou skladbu i album je stejná jako v případě služby **Hudba Google Play**. Portál ovšem nabízí kromě standardního formátu (mp3) ke stažení také formát FLAC (Free Lossless Audio Codec). Tento formát nabízí velmi vysokou kvalitu hudební stopy a v případě komprese neztrácí na kvalitě.

Zcela odlišný způsob stahování hudby poskytuje server **mp3s.nadruhou.net**. Na tomto serveru si uživatel může vybrat z několika desítek tisíc písniček nebo videoklipů. Server ovšem samotné hudební tituly nikde uložené nemá, pouze odkazuje na servery, na kterých jsou tyto díla uložena. Pokud zde dojde k porušení autorského práva a bude to serveru mp3s.nadruhou.net nahlášeno, administrátoři tohoto serveru odstraní pouze odkaz na server, na kterém je hudební titul uložen. Za samotný obsah tedy nenesou žádnou odpovědnost.

4.2 Audiovizuální díla

Audiovizuální díla patří celosvětově do oblasti, kde se autorské právo nejvíce porušuje. V návaznosti na obrovské ztráty společností vlastníci autorská práva k audiovizuálním dílům, vznikla ve Spojených státech amerických služba **Netflix**. Jedná se o moderní provedení klasické videopůjčovny. Uživatel si tedy audiovizuální dílo pouze přehraje a nemusí do svého média nic stahovat. Začátkem roku 2016 byla tato služba zpřístupněna i pro ČR. Uživatel si zde může zakoupit balíček služeb v rozmezí od 215 Kč do 324 Kč měsíčně a sledovat tak neomezeně danou nabídku. Jednotlivé balíčky se od sebe navzájem liší pouze kvalitou zobrazovaného obsahu a počtem zařízení, na kterých se může obsah sledovat současně. V případě, že uživatel vlastní tzv. chytrou televizi, lze na ni obsah z videotéky **Netflix** přehrávat přímo. Počet celosvětových předplatitelů této služby se blíží k hranici 100 milionů. Nabídka videopůjčovny činí okolo 14 000 titulů.⁵¹

---

⁵¹ KOVACZICZ J., *Netflix konečně v Česku! Kolik stojí a jak vypadá Android aplikace?* [online]. 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.svetandroida.cz/netflix-android-aplikace-201601>>

Obrázek 2 : Netflix⁵²

Obdobnou službou, jako je celosvětový **Netflix**, je pak unikátní internetový videoportál společnosti **CET 21 Voyo**. Jedná se o český videoportál, který nabízí více než 2000 filmů a seriálů. Vedle těchto audiovizuálních děl dále nabízí seriály a pořady z produkce TV Nova. Veškerý obsah videoportálu je uživateli k dispozici za částku 189 Kč měsíčně. Stejně jako v případě služby **Netflix** se audiovizuální díla nestahují, ale přímo přehrávají. Videotéku **Voyo** lze za pomoci speciálního přehrávače přehrávat i ve zcela obyčejných televizích a není zde podmínka vlastnit tzv. chytrou televizi.

Obrázek 3 : Voyo⁵³

4.3 Software

Mezi nejznámější webový server pro stahování nejrůznějšího softwaru patří portál **Stahuj.cz**. Ten obsahuje nejrozsáhlejší katalog softwaru k bezplatnému stažení v ČR. Samotný portál vznikl v roce 2000 a byl jedním z prvních, který takovéto služby nabízel. Portál staví na principu toho, že uživatel si software zdarma stáhne

⁵² www.netflix.com , zpracování vlastní

⁵³ <http://voyo.nova.cz>, zpracování vlastní

a pokud se mu daný software zalíbí a je s ním spokojen, může si ho následně zakoupit. Uživatel tedy dostane možnost si software náležitě vyzkoušet a otestovat. Jestliže si bude chtít uživatel následně software zakoupit, je portál **Stahuj.cz** tento nákup schopen zprostředkovat za pomoci sesterského portálu **Sw.cz**.

Vedle tohoto principu je na portálu **Stahuj.cz** k dispozici software, který je celý zdarma. Obsah portálu je členěn do kategorií pro lepší uživatelskou přehlednost. Uživatelé jsou tak během krátkého časového úseku schopni nalézt nejen software, který v daný okamžik hledají. Ke každému nabízenému softwaru má pak uživatel možnost napsat recenzi. Vedle recenzí je zde možno přehledně vidět, jak je daný soubor kapacitně velký, kdo je autorem, četnost stahování a poslední aktualizace. Na obdobné bázi funguje například další český softwarový portál **Slunečnice.cz**.

Obrázek 4 : Stahuj.cz⁵⁴

4.3.1 Druhy licencí

Public domain

Jedná se o díla, která nepodléhají autorsko-právní ochraně. Public domain má původ v angloamerické právní kultuře a je v rovnocenném postavení jako volné dílo ve smyslu AutZ. U takového díla uplynula doba trvání majetkových práv a z tohoto důvodu může dílo volně užit bez dalšího souhlasu původního autora každý. Za software, který můžeme zařadit do kategorie volných děl, můžeme považovat takový software, který je vyňat z autorsko-právní ochrany z důvodu veřejného zájmu. Postupem času by

⁵⁴ <http://www.stahuj.centrum.cz>, zpracování vlastní

se pak do této kategorie mohl zařadit také software, kterému uplynula doba trvání majetkových práv.

Software s licencí public domain můžou volně užívat všechny osoby a to i pro komerční účely. Samotný software lze také beztrešně pozměňovat ovšem pouze za předpokladu, že je dostupný i jeho zdrojový kód. Při absenci zdrojového kódu se bude jednat pouze o formu spustitelného souboru bez možnosti software jakkoliv pozměnit. Software s licencí public domain tvoří pouze velmi malou část běžně používaného softwaru.

Freeware

Software označovaný jako freeware lze užívat zcela bezplatně a bez časového omezení. Na rozdíl od licence public domain podléhá takovýto software autorsko-právní ochraně a nejedná se o volné dílo dle AutZ. Freewarové licence jsou poskytované veřejnosti zcela zdarma, ovšem součástí softwaru jsou licenční podmínky, které stanoví konkrétní rozsah a způsob jeho užití. Standardně lze v rámci freeware licence software množit a tyto kopie dále rozšiřovat. Vzhledem k tomu, že freewarový software je k dispozici zcela bezplatně, nelze tento software užívat ke komerčním účelům.

Shareware

Za shareware lze označit software, který uživatel může, za konkrétních podmínek stanovených v licenčním ujednání, bezplatně používat. Nejčastější variantou je omezení doby, po kterou software standardně pracuje. Tento druh licencí dává uživateli možnost daný software zdarma vyzkoušet. Po uplynutí doby stanovené v licenčním ujednání je uživatel za další užívání softwaru povinen zaplatit autorovi stanovenou cenu. Sharewarové licence podléhají autorsko-právní ochraně, ale umožňují uživateli software dále šířit a množit. Tento typ licencí naopak neumožňuje software jakkoliv upravovat.

Demoverze

Podobná licence jako shareware, avšak s tou odlišností, že na rozdíl od sharewaru, kde je omezení pouze v jednom směru, je v demoverzi omezení více. Jako omezení zde může být počet spuštění softwaru, ukončení po stanovené době (5-60 minut), omezení nabízených funkcí nebo nemožnost ukládat data. Demoverze je

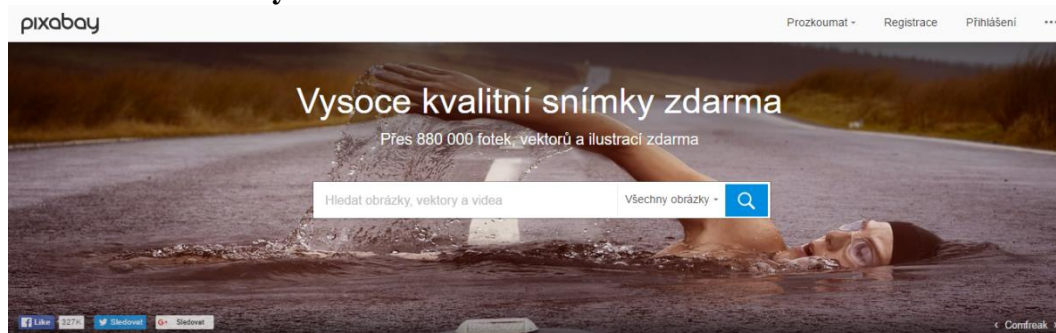
uživateli poskytnuta zdarma a jejím cílem je přesvědčit uživatele k zakoupení plné verze.⁵⁵

4.4 Obrázky

Velmi opomíjenou oblastí při porušování autorského práva na Internetu je stahování obrázků a fotografií a jejich následné používání, ať už pro komerční nebo soukromé účely. Mnoho společností i soukromníků si při vytváření, například loga firmy, stáhne na Internetu obrázek nebo fotografii, následně takovéto dílo modifikují a vytvoří si vlastní logo. Jestliže takovýto počín udělali bez souhlasu vlastníka autorských práv, jednoznačně tím autorské právo porušují a hrozí jim právní postih.

Z tohoto důvodu vznikl server **Pixabay**. Na tento server uživatelé nahrávají jejich osobou pořízené fotografie a umístěním fotografií na tento server se vzdávají veškerých autorských práv. Fotografie tak lze stahovat, upravovat, šířit a používat bez licenčních poplatků a to i v komerční sféře.

Obrázek 5 : Pixabay⁵⁶

Volné obrázky a videa, které můžete použít kdekoli

Všechny obrázky a videa na Pixabay jsou zproštěny autorských práv pod licencí Creative Commons CC0. Můžete si je stáhnout, upravovat, šířit a používat bez licenčních poplatků, zcela jak se vám zlíbí, a to i v komerčních aplikacích. Přisuzování autorství není nutné. [Zjistěte víc...](#)

4.5 iTunes

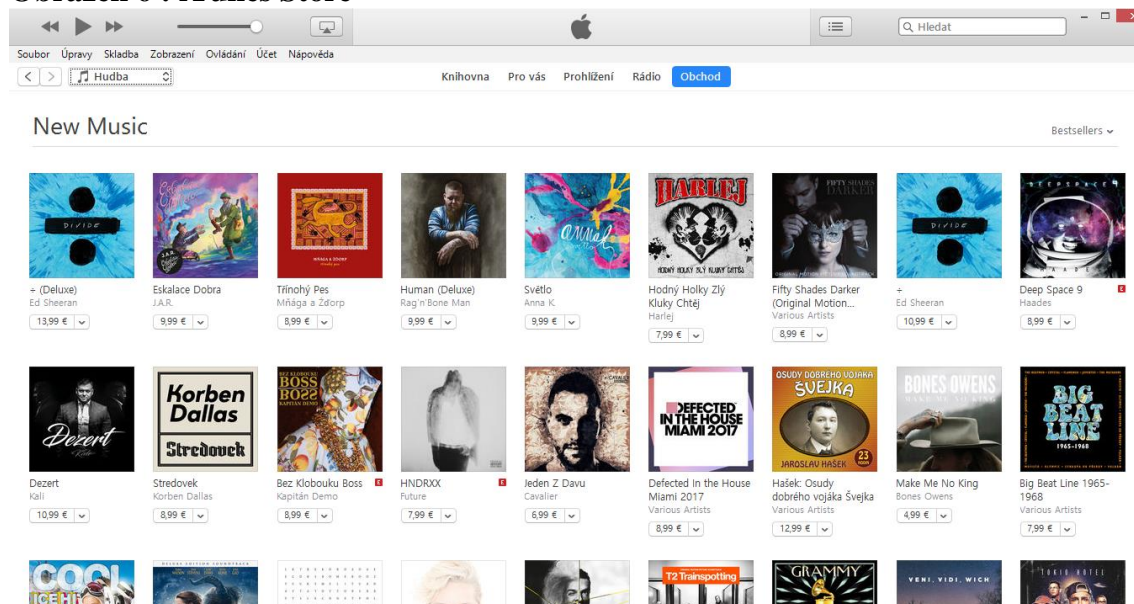
Pro uživatele vlastníci PC, mobilní telefon, tablet a jiné média s operačním systémem Mac OS byla společností Apple vytvořena aplikace **iTunes**. Tato aplikace umožňuje jednak uživatelům správu multimediálních souborů, ale hlavně jejich legální nabytí. Přes **iTunes Store** si tak uživatel může za konkrétní finanční obnos stáhnout do svého zařízení díla hudební a audiovizuální. Navíc je zde možnost stažená díla sdílet až se šesti dalšími členy. Jakmile tedy jeden z rodiny zakoupí například film, ostatní

⁵⁵ JANSÁ, L. a OTEVŘEL P. *Softwarové právo*. Brno, 2014, s. 249-274.

⁵⁶ <https://pixabay.com>, zpracování vlastní

členové si ho můžou bezplatně pustit. Počet aktivních zařízení s Mac OS v roce 2017 přesáhnul 1 mld. a proto jednoduché, rychlé a ne příliš nákladné obstarávání děl, podléhající autorsko-právní ochraně, hraje velkou roli v případě jejího porušování.⁵⁷

Obrázek 6 : iTunes Store⁵⁸

4.6 P2P a Filehostingové servery

V současné době tvoří neodmyslitelnou složku Internetu tzv. výměnné sítě. Tento typ sítí představuje velmi jednoduchý prostředek, jak mezi několika uživateli sdílet nezměrné množství dat, převážně multimediálního charakteru. Základním principem výměnných sítí je umožnit šíření informací, kde za samotné šíření považujeme poskytnutí obsahu v nehmotné podobě. Dle postavení mezi jednotlivými uživateli rozdělujeme tyto sítě na centralizované a decentralizované. Původním záměrem při tvorbě výměnných sítí bylo pouze získat snazší přístup k informacím. Celé sítě pak měly sloužit pro nekomerční účely. Postupem času se z výměnných sítí stala nelegální cesta pro získávání anebo poskytování děl podléhajících autorsko-právní ochraně. Každý z uživatelů takové sítě se pak z principu podílí na porušování autorských práv, neboť v souvislosti s podstatou fungování výměnných sítí, šíří dílo bez předchozího souhlasu nositele práv k autorskému dílu či licence, a tím porušuje jeho majetková práva. Na celou problematiku se lze dívat i z druhé strany. Autorské právo představuje, dle názoru některých odborníků, prostředek sloužící k omezení svobodného projevu a vyjádření. Jelikož šíření děl podléhajících autorsko-právní ochraně probíhá ve

⁵⁷KATZ, R. A. *iTunes music : mastering high resolution audio delivery : produce great sounding music with Mastered for iTunes*. Burlington, 2013, s. 15-30.

⁵⁸ <http://www.apple.com/itunes>, zpracování vlastní

výměnných sítích zcela bezplatně, pouze z důvodu obstarání nových informací a znalostí, je dle některých výkladů toto jednání v souladu s Listinou základních práv a svobod. Zákon se k celé problematice staví tak, že jestliže si uživatel pro osobní potřebu stáhne z Internetu audiovizuální či hudební dílo, nehrozí mu žádný právní postih. Ten bude hrozit tomu, kdo na Internet takový obsah umístil. Užití díla pro vlastní potřebu blíže specifikuje AutZ. Existují i názory, že jednání uživatele při stahování děl podléhajících autorsko-právní ochraně, může být v rozporu s dobrými mravy. Uživatel je totiž získává zdarma, ačkoli si musí být vědom toho, že by za ně měl majiteli autorských práv zaplatit.⁵⁹

4.6.1 Filehostingové servery – centralizované sítě

Jedná se primární druh počítačových sítí. Jejich hlavním znakem je nerovné postavení mezi připojenými jednotkami. Hlavní jednotkou sítě je centrální uzel, nejčastěji server, na němž jsou data uložena. Dílčí připojené uzly v síti, což jsou standardní uživatelé, se na centrální uzel obrazejí s dotazem, zda konkrétními daty disponuje. Centrální uzel má možnost po vznesení dotazu ověřit, zda data uživateli poskytne či nikoliv. Výhodou těchto sítí je slučování veškeré obsahu na jednom místě, jeho následná kontrola a oprava. Neméně podstatnou výhodou je fyzická existence centrálního uzlu na konkrétním místě a tedy jeho snadná dohledatelnost v rámci odpovědnosti za sdílení nelegálního obsahu. Centralizované sítě mají i však nevýhody. Jako největší nevýhoda se jeví právě přítomnost jediného centrálního uzlu, který musí disponovat velkou kapacitou, aby zde uložená data pojal a aby zvládnul vysoký počet přístupů ze strany uživatelů v těsném sledu nebo najednou. Velkokapacitní média jsou ovšem velmi finančně nákladná a musí pro ně být uzpůsobeno speciální prostředí. Další nevýhodou je zde samotná kontrola a správa centrálního uzlu. Centralizované sítě mají také velmi slabou ochranu proti útoku hackerů. Ti tak mohou, za pomoci obrovského množství naráz připojených uživatelů zahltnout server a službu daného centrálního uzlu vyřadit. Takový útok se označuje zkratkou DDoS (Distributed Denial of Service). Příkladem světové centralizované sítě je například **RapidShare** nebo **Megaupload**. Činnost centralizované sítě **Megaupload** byla z důvodu nelegálního šíření děl podléhajících autorsko-právní ochraně soudně ukončena. V ČR je nejznámější centralizovanou sítí **Uloz.to**.⁶⁰

---

⁵⁹TELEC, I. *ACTA nejsou akta ani akty*. [online]. 2012 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://jinepravo.blogspot.cz/2012/02/ivo-telec-acta-nejsou-akta-ani-akty.html>>

⁶⁰BERNKLAUOVÁ L. *Internet a autorské právo*. Praha, 2013, s. 55.

4.6.2 P2P – decentralizované sítě

Hlavním rozdílem mezi centralizovanou a decentralizovanou sítí je skutečnost, že přenos dat v decentralizované síti probíhá mezi uživateli, kteří mezi sebou mají rovné postavení. Sdílení dat je tak uskutečňováno bez omezení a hierarchie mezi všemi uživateli. Historicky první sítí decentralizovaného typu byla síť **Napster**. Na principu této sítě postupně vznikly všechny ostatní sítě tohoto typu. Hlavní výhoda P2P sítě je, dle jejích příznivců, v možnosti zůstat v anonymitě a předávat si tak svobodně informace. P2P sítě poskytují anonymitu na obou stranách a prokázat tak vzájemný kontakt obou stran je zcela nemožné. Jenže právě ona anonymita umožňuje nejen propagaci kriminality, ale také značné porušování autorských práv, neboť díla na P2P sítích sdílí uživatelé bez svolení autorů. Dílo v rámci P2P sítě není uloženo na centrálním uzlu, ale uživatel si ho může stáhnout od kteréhokoliv uživatele v síti. Uživatel tak v rámci P2P sítě vystupuje jednak jako příjemce a jednak jako samotný server.⁶¹

Stahování děl prostřednictvím P2P sítě pro osobní potřebu

Pro osobní potřebu AutZ v ust. § 30 dovoluje zhotovit záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla i bez souhlasu autora. Napodobeninu a rozmnoženinu výtvarného díla je ovšem nutné zřetelně označit. Elektronické databáze a počítačové programy jsou z tohoto ustanovení vyňaty a vytvořit si tak jejich rozmnoženinu je protiprávní. Hudební, audiovizuální a textová díla lze pro osobní potřebu bez následku právního postihu kopírovat. Uživatel má právo pro osobní potřebu dílo podléhající autorsko-právní ochraně stáhnout prostřednictvím P2P sítě a tím pořídit kopii. Následně lze takové dílo bez právního postihu například „vypálit“ na CD nosič. Musí zde být ovšem zachována podmínka, že dílo je takto zaznamenáno pro osobní potřebu. Veřejné užívání díla může být považováno za porušení autorského práva.⁶²

Sdílení děl prostřednictvím P2P sítě

Zatímco stahovat díla pro osobní potřebu uživatel smí, sdílet tato díla bez souhlasu autora nelze a bude se jednat o protiprávní jednání. Velmi častým jevem v P2P sítích je to, že uživatel automaticky sdílí veškerý stažený obsah. Jestliže by si takto počínali všichni uživatelé, byla by celá P2P síť jedním velkým nástrojem pro porušování autorského práva. Česká legislativa se k P2P sítím staví obdobně jako

⁶¹ DONÁT, J., TOMÍŠEK, J. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. Praha, 2016, s. 95-138

⁶² ANDRUŠKO, A. *Internet, informační společnost a autorské právo*. Praha, 2016, s. 170-179

k filehostingovým (FTP) serverům. Pokud uživatel zpřístupní díla podléhající autorskoprávní ochraně ostatním uživatelům, naplní tak podstatu ust. § 18 AutZ a dále užije dílo dle ust. § 12 AutZ, k takovému šíření je nutný souhlas autora (pokud se nejedná o dílo volné).⁶³

Odpovědnost uživatelů a provozovatelů P2P sítí

Jak bylo zmíněno výše, užíváním P2P sítí může dojít k porušení autorských práv. Nejčastěji se bude jednat o sdílení díla veřejnosti (neoprávněné sdílení autorských děl) a o neoprávněné rozmnožení díla (stahování autorských děl), se vztahem k databázím a počítačovým programům. Jednotlivým uživatelům pak z důvodu porušení autorsko-právní ochrany hrozí následky z oblasti práva občanského, autorského, správního a v případě závažnějšího protiprávního porušení, i trestního. Nepřímo spoluodpovědné za toto protiprávní jednání jsou také poskytovatelé P2P služeb.⁶⁴

Napster

V roce 1999 byla Shawnem Fanningem vytvořena historicky první P2P síť s názvem **Napster**. Tato síť se zabývala zejména šířením hudebních děl ve formátu mp3. V roce 2000 byl počet uživatelů této sítě okolo 40 milionů. Po síti **Napster** docházelo v té době k nezvyklému porušování autorských práv a síť tak čelila mnoha obviněním. Nejzásadnější se pro síť **Napster** ukázal spor se sdružením RIAA (Recording Industry Association of America), která vlastnila licence k velké části hudebních děl nabízených na síti **Napster**. Celý spor se dostal k soudu, kde bylo **Napsteru** prokázáno, že si byl vědom skutečnosti, že šíří hudební díla nelegálně a byl tak uznán odpovědným za porušení autorských práv. Soudem mu pak bylo přikázáno, že má zabránit dalšímu porušování. To **Napster** nebyl schopen zajistit a tak následně ukončil svoji činnost.⁶⁵

---

⁶³ ČERMÁK, J., *Autorské právo a internet*. Praha, 2003, s. 96-97.

⁶⁴LUPACZ, *Nelegální stahování z P2P sítí? Tak horké to zase není!* [online]. 2004 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/nelegalni-stahovani-z-p2p-siti-tak-horke-to-zase-neni/>>

⁶⁵ICMR, *The Napster Controversy* [online]. 2010 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.icmrindia.org/free%20resources/casestudies/napster-controversy-1.htm>>

5 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V praktické části bakalářské práce bylo za pomoci dotazníkového šetření zjišťováno, k čemu respondenti nejčastěji využívají Internet, jaké mají povědomí o autorském právu v souvislosti s Internetem a jaký je jejich názor na ochranu autorského práva.

Dotazník byl vytvořen na webovém portále www.vyplnto.cz, kde byl dostupný v období od 2. 2. 2017 do 1. 3. 2017. Celkový počet otázek dotazníku byl 20 a odpovědělo na něj 296 respondentů. Návratnost dotazníků byla 73,7 %. Celé jeho znění se nachází v příloze č. 1 bakalářské práce a dotazník byl dostupný k vyplnění na adrese: <https://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/autorska-prava-a-internet/>.

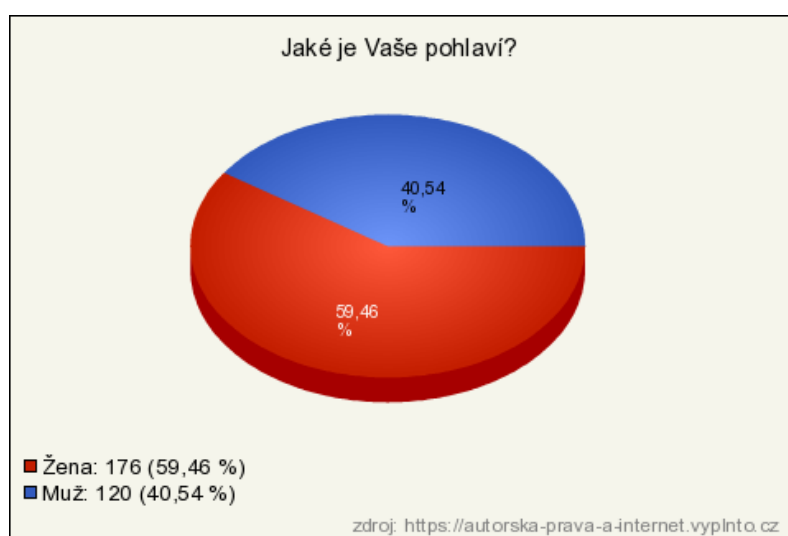
Problematika využívání Internetu je obsažena v otázkách č. 4, 5, 6, 13 a 14. Zbývající otázky se zabývaly znalostí respondentů v oblasti autorského práva a jeho ochrany.

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

1. Jaké je Vaše pohlaví?

Otázka č. 1 se zabývala pohlavním respondentů. Jak je z níže uvedeného grafu patrné, necelých 60 % respondentů tvořily ženy.

Graf 2: Pohlaví respondentů⁶⁶

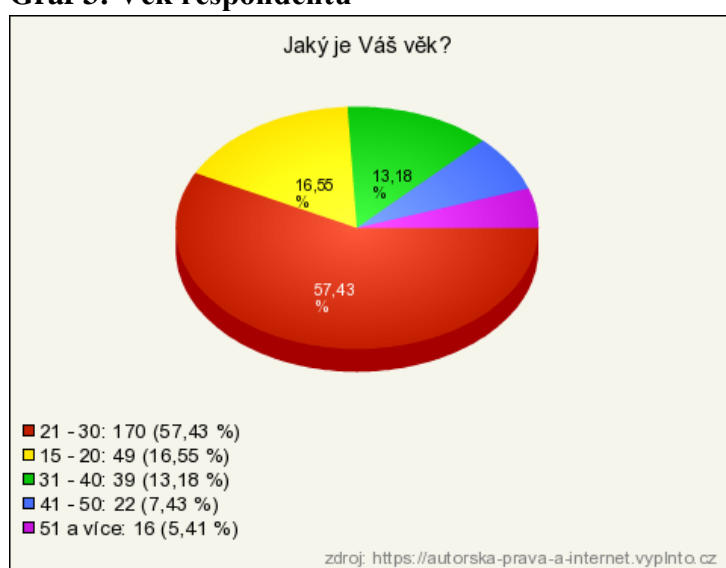
⁶⁶ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Z uvedeného grafu nelze jednoznačně určit, z jakého důvodu byl počet odpovídajících žen vyšší než počet odpovídajících mužů. Problematika autorského práva a Internetu se týká celé populace, tudíž nelze přikládat poměru odpovídajícího pohlaví větší či menší váhu.

2. Jaký je Váš věk?

Otázka č. 2 se zabývala věkem dotazovaných respondentů. V následujícím grafu je znázorněn věkový rozptyl respondentů.

Graf 3: Věk respondentů⁶⁷

Na tomto grafu tvoří největší podíl věková skupina mezi 21 – 30 lety. V kombinaci s věkovou kategorií 15 – 20 let pak podíl všech respondentů činí téměř 75 %. To jednoznačně poukazuje na skutečnost, jak je Internet mezi mladší generací populární a jak jsou tyto generace nedílnou součástí všedního života na Internetu.

⁶⁷ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Otázka č. 3 zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.

Graf 4: Dosažené vzdělání respondentů⁶⁸

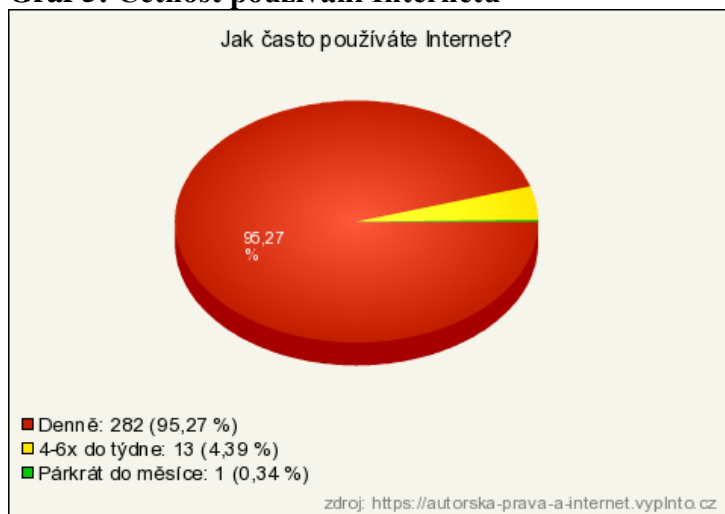

Výše uvedený graf znázorňuje nejvyšší dosažené vzdělání respondentů, přičemž převládá skupina s úplným středoškolským vzděláním s poměrem 41 %. Pokud bychom sečetli respondenty s nižším a vyšším stupněm vysokoškolského vzdělání, tvořili by většinový podíl s poměrem 45 %.

4. Jak často používáte Internet?

Otázka č. 4 se zabývala četností používání Internetu.

Graf 5: Četnost používání Internetu⁶⁹

⁶⁸ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

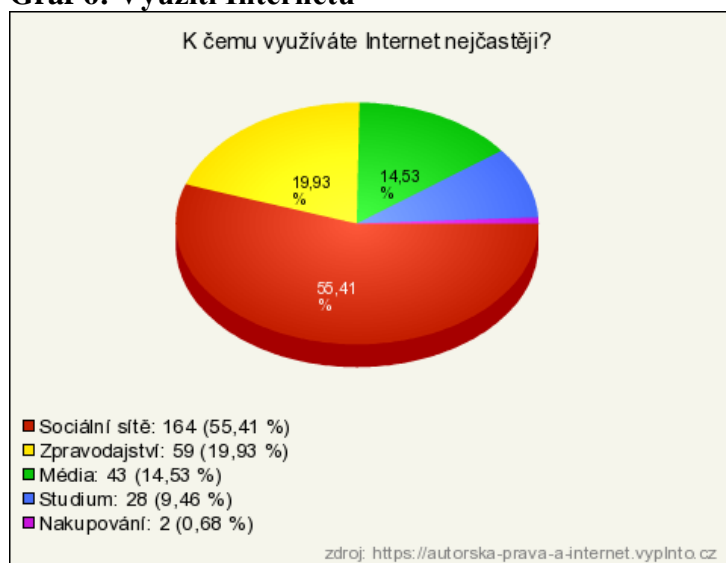
⁶⁹ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Jak je z grafu patrné, 95 % všech respondentů užívá Internet na denní bázi. Z těchto výsledků lze zjistit, jak je Internet pro svou rozmanitost oblíbený, jak je populaci snadno dostupný a jakou rutinou se jeho užívání pro populaci stalo.

5. K čemu využíváte Internet nejčastěji?

Otázka č. 5 zjišťovala, k čemu respondenti využívají Internet nejčastěji.

Graf 6: Využití Internetu⁷⁰

Přes 55 % respondentů odpovědělo, že na Internetu nejčastěji navštěvují sociální sítě. Zde je patrné, jakého rozvoje v posledním desetiletí sociální sítě dosáhly. Zatímco před zhruba deseti lety byly sociální sítě v ČR na začátku svého vývoje, v dnešní době se na sociální síť Facebook přihlásí více než 4,5 milionu Čechů měsíčně a dokonce 3,4 milionu uživatelů tráví čas na této sociální síti každý den.⁷¹

Lehce pod 20 % respondentů využívá Internet k zjišťování nejnovějších zpráv a novinek. Internet díky své rychlosti a dostupnosti předčil veškeré zpravodajské zdroje, od novin až po televizi. Nezanedbatelných 14,5 % představuje podíl respondentů, kteří nejčastěji využívají Internet k médiím. Média, ať už obrázky, hudba, videa, filmy nebo seriály, představují na Internetu zdroj odpočinku a zábavy a jsou tedy často vyhledávanou položkou. Právě média jsou největší oblastí, ve které se autorská práva na Internetu porušují.

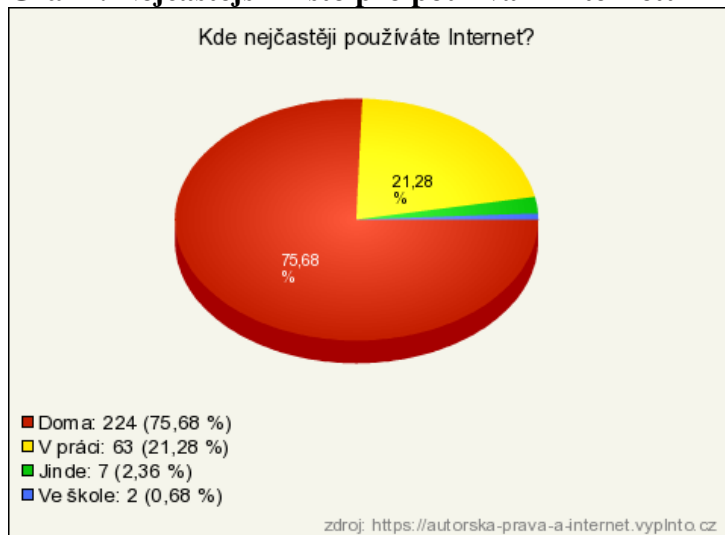
⁷⁰ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

⁷¹ HUŠKOVÁ L., *Jak se daří Facebooku v ČR?* [online]. 2016 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://newsfeed.cz/jak-se-dari-facebooku-v-cr/>>

6. Kde nejčastěji používáte Internet?

Otázka č. 6 se zabývala, kde nejčastěji uživatelé Internet používají.

Graf 7: Nejčastější místo pro používání Internetu⁷²

Z výše uvedeného grafu je patrné, že nejčastějším místem, kde lidé používají Internet, je domácnost a to s podílem přes 75 %. Ze statistických údajů Českého statistického úřadu vyplývá, že v roce 2015 mělo přístup k Internetu přes 70 % českých domácností. V Praze to potom bylo skoro 80 %.⁷³ Z těchto hodnot lze vyvodit, jak se pro českou populaci stal Internet standardním vybavením domácnosti.

Dále z grafu vyplývá, že přes 21 % respondentů využívá Internet nejčastěji v práci. Neměli bychom opomenout, že Internet nepředstavuje pouze zdroj zábavy, ale představuje také nástroj pro samotnou pracovní činnost, pracovní komunikaci, obchod anebo získávání nezbytných informací k udržení si pozice na trhu.

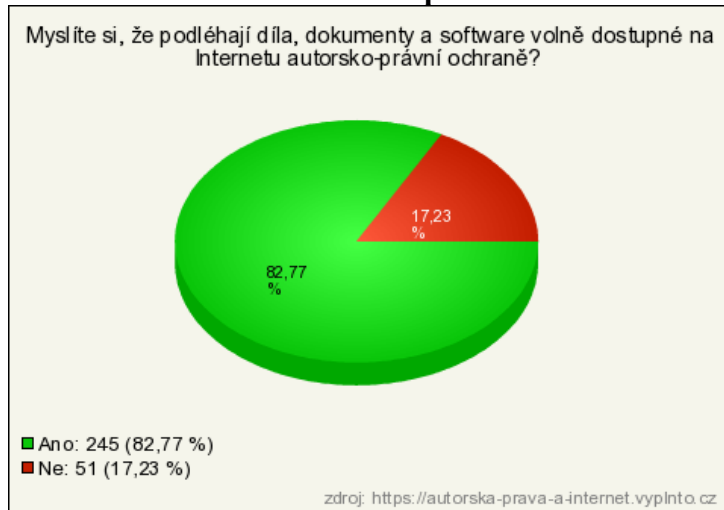
⁷² <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

⁷³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Počítače a internet v domácnostech Libereckého kraje*. [online]. 2016 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/xl/pocitace-a-internet-v-domacnostech-libereckeho-kraje2016>>

7. Myslíte si, že podléhají díla, dokumenty a software volně dostupné na Internetu autorsko-právní ochraně?

Otázka č. 7 zjišťovala povědomí respondentů na autorsko-právní ochranu volně dostupných děl na Internetu.

Graf 8 : Povědomí o autorsko-právní ochraně děl na Internetu⁷⁴

Téměř 83 % všech respondentů si myslí, že díla volně dostupná na Internetu podléhají autorsko-právní ochraně. Když se na tento graf ovšem podíváme z druhé strany, zjistíme, že 17 % respondentů je opačného názoru. Problematika autorsko-právní ochrany se dotýká všech uživatelů Internetu. Z tohoto důvodu je třeba klást důraz na dostatečné seznámení se s touto problematikou, díky kterému se později můžeme vyhnout protiprávnímu jednání spojeného s porušením autorských práv a jejich ochranou.

Pro zajímavost lze uvést, že v roce 2016 bylo na území ČR zjištěno 262 případů TČ vztahujících se k porušování autorských práv. Z tohoto počtu pak 157 případů bylo PČR objasněno, což se výsledku dává procentuální úspěšnost objasnění téměř 60 %, tedy podobně jako například u TČ loupeže či zpronevěry. Celková škoda způsobená pachatelé pak činila 22 995 000 Kč.⁷⁵

Statistické přehledy PČR ovšem poukazují pouze na zjištěné TČ, tedy takové o kterých se PČR dozvěděla. Celkový počet TČ vztahujících se k porušování autorských práv bude tedy o poznání větší.

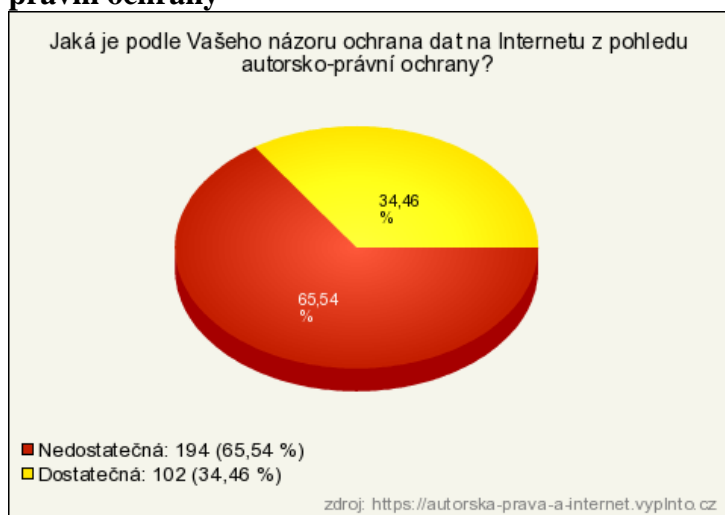
⁷⁴ <https://autorska-prava-a-internet.vypinto.cz>

⁷⁵ *Statistické přehledy kriminality za rok 2016* [online]. 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>>

8. Jaká je podle Vašeho názoru ochrana dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany?

Otázka č. 8 se zabývala názorem respondentů ohledně ochrany dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany.

Graf 9 : Názor respondentů na ochranu dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany⁷⁶

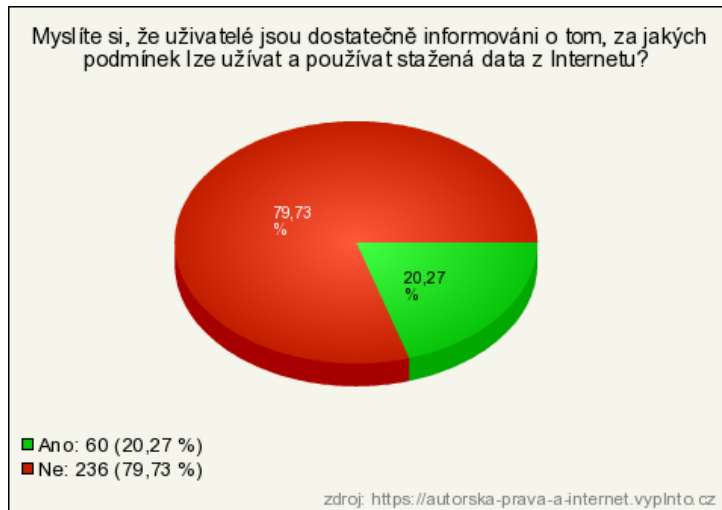
Na tuto otázku téměř 2/3 dotazovaných respondentů, tedy téměř 66 %, odpovědělo, že dle jejich názoru je zabezpečení dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany nedostatečné. Tento výsledek poukazuje na to, jak jednoduché je dnes z prostředí Internetu stáhnout téměř jakákoli data, která už jsou buď zbavena originální ochrany, nebo je tato ochrana nedostačující a k jejímu prolomení postačuje základní znalost programového vybavení. Dále výsledek dotazníkového šetření poukazuje na to, že stávající ochrana dat může být nedostatečná s ohledem na nemožnost dohledávání jednotlivých porušení, jak autorsko-právní ochrany, tak autorských práv obecně, a to z důvodu velkého rozsahu a dynamiky Internetu.

⁷⁶ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

9. Myslíte si, že uživatelé jsou dostatečně informováni o tom, za jakých podmínek lze užívat a používat stažená data z Internetu?

Otázka č. 9 zjišťovala názor respondentů na informovanost uživatelů, jakým způsobem lze užívat a používat stažená data z Internetu

Graf 10 : Názor respondentů na informovanost uživatelů, jakým způsobem lze užívat a používat stažená data⁷⁷

Z výše uvedeného grafu je patrné, že téměř 80 % respondentů je toho názoru, že uživatelé Internetu nejsou dostatečně informováni o tom, za jakých podmínek lze užívat a používat stažená data. Jedním z hledisek, proč respondenti v takovéto míře odpověděli negativně, může být skutečnost, že uživatelé Internetu záměrně ignorují informace o používání a užívání stažených dat, a to z důvodu nepotřebnosti tyto informace znát. Dalším důvodem, například ve vztahu k softwaru, mohou být příliš dlouhá licenční ujednání, která jsou nedílnou součástí každého instalovaného softwaru. Aniž by tedy uživatel celé licenční ujednání přečetl a důkladně nastudoval, odsouhlasí ho a dál se problematikou nezabývá.

⁷⁷ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

10. Jaký postih je podle Vašeho názoru dostatečný a přijatelný v případech, kdy je zneužito/zneužíváno autorské právo?

Otázka č. 10 se zabývala názorem respondentů na přijatelný a dostatečný právní postih v případech, kdy je zneužíváno autorské právo.

Graf 11 : Názor respondentů na dostatečný a přijatelný právní postih v případě zneužití autorského práva⁷⁸

Názor respondentů se v otázce dostatečného a přijatelného právního postihu značně lišil. Převažoval se 45 % finanční postih. Pro 22 % respondentů by byla dostačující pouze náhrada škody, což vzhledem k problematice, jakou stanovení výše vzniklé škody představuje, není ideální řešení. Z tohoto podílu respondentů je patrné, jak se právě problematikou výpočtu vzniklé škody lidé nezabývají nebo o ní mají mylné představy. Odnětí svobody, ať už podmíněně či nepodmíněně, by jako dostatečný a přijatelný důvod zvolilo pouze přes 2 % respondentů. Společnost si je tedy vědoma toho, že za naplnění skutkové podstaty trestného činu dle ust. § 270 TZ hrozí pachateli i trest odnětí svobody, nicméně tuto variantu, jakožto právního postihu, by zvolila jen ve výjimečných případech. Přes 20 % respondentů by pak zvolilo za porušení autorského práva jiný právní postih, než byl v dotazníku uveden.

⁷⁸ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

11. Setkal(a) jste se někdy ve svém okolí s porušením autorských práv na Internetu?

Otázka č. 11 zjišťovala, zda se respondenti někdy ve svém okolí setkali s porušením autorských práv na Internetu.

Graf 12 : Setkání respondentů s porušením autorských práv na Internetu ve svém okolí⁷⁹

Z tohoto grafu je patrné, že 33 % respondentů se nikdy ve svém okolí nesetkalo s porušením autorských práv na Internetu. Naopak 66 % respondentů ano, což jednoznačně poukazuje na to, jak porušení autorských práv na Internetu nepředstavuje pro uživatele závažnější problém a na základě toho lze usuzovat, proč je takové porušování početné. Dalším aspektem v souvislosti se setkáním se s porušením autorských práv na Internetu může být vlastní sebereflexe respondentů.

⁷⁹ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

12. Kolikrát jste se setkal(a) s porušením autorských práv na Internetu?

Otázka č. 12 se zabývala, jak často se respondenti setkali s porušením autorských práv na Internetu.

Graf 13 : Četnost setkání respondentů s porušením autorských práv na Internetu⁸⁰

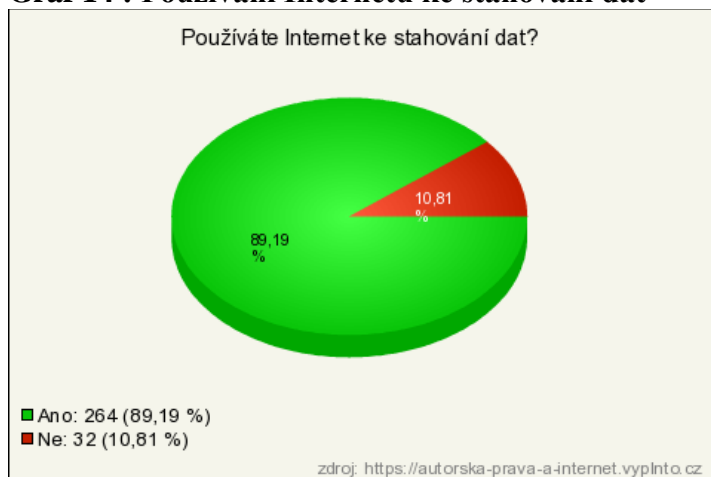
Přes 52 % dotazovaných se s porušením autorských práv na Internetu setkala opakovaně. Tato otázka je v úzké souvislosti s otázkou č. 11. Opět je zde patrné, jak pro více než polovinu dotazovaných nepředstavuje, ať už vlastní opakované porušení autorských práv nebo opakované porušení autorských práv v jejich okolí, zásadní problém. Přesně 25 % respondentů odpovědělo, že se nikdy s porušením autorských práv na Internetu nesešlo a přes 22 % se setkala výjimečně. Tyto výsledky mohly být ovlivněny právě neznalostí uživatelů Internetu, která díla podléhají a která naopak nikoli autorsko-právní ochraně.

13. Používáte Internet ke stahování dat?

Otázka č. 13 zjišťovala, zda respondenti používají Internet ke stahování dat. Jestliže respondenti v rámci otázky odpověděli **Ne**, pokračovali otázkou č. 17, neboť otázky č. 14, 15 a 16 byly podmíněny odpovědí **Ano**.

⁸⁰ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Graf 14 : Používání Internetu ke stahování dat⁸¹

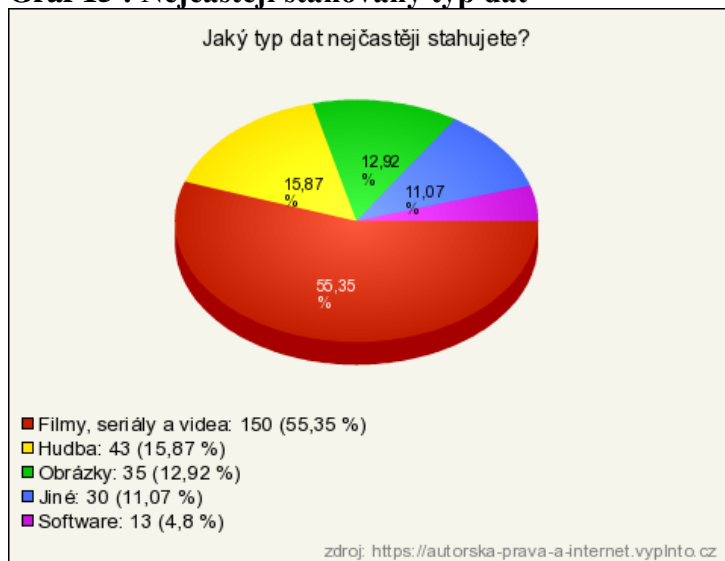

Z výše uvedeného grafu je patrné, že přes 89 % všech dotazovaných respondentů používá Internet ke stahování dat. Na této otázce se potvrzuje, jakým fenoménem, co do objemu a rozmanitosti nabízených dat, se Internet stal. Během jedné vteřiny se například na Internetu celosvětově pošle 2,5 milionu emailů, přes kanál youtube.com se shlédne přes 68 tisíc videí, vyhledávač Google vyhledá 59 tisíc dotazů a přes 42 GB dat putuje Internetem z místa na místo.⁸²

14. Jaký typ dat nejčastěji stahujete?

Otázka č. 14 se zabývala, jaký typ dat respondenti nejčastěji stahují.

Graf 15 : Nejčastěji stahovaný typ dat⁸³

⁸¹ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

⁸² *Internet live stats.* [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.internetlivesstats.com/>>

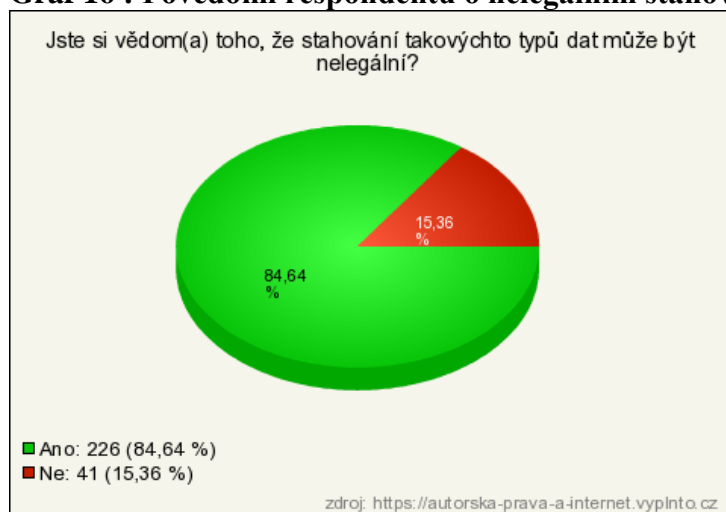
⁸³ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Zde s nadpoloviční většinou, tj. 55 %, dotazovaní odpověděli, že nejčastěji na Internetu stahují filmy, seriály a videa. U stahování audiovizuálních děl hraje velkou roli snadná dostupnost a také skutečnost, že uživatelé si takovéto dílo stáhnou, shlédnou a následně smažou a celý proces se poté opakuje. Následuje hudba s téměř 16 %, obrázky s 13 % a jiný typ dat s 11 %. Pouze necelých 5 % dotazovaných stahuje nejčastěji software. V případě stahování softwaru je takto nízký podíl zapříčiněn jednak o poznání lepší ochranou proti porušování autorských práv a dále také nepotřebností stahovat software opakovaně, neboť uživatel s daným softwarem vystačí delší dobu.

15. Jste si vědom(a) toho, že stahování takovýchto typů dat může být nelegální?

Otázka č. 15 zjišťovala, zda si jsou respondenti vědomi toho, že stahování výše uvedených typů dat, může být nelegální.

Graf 16 : Povědomí respondentů o nelegálním stahování jejich osobou⁸⁴

Jak ukazuje výše uvedený graf, přes 84 % dotázaných respondentů si je vědoma, že stahování, ať už audiovizuálních nebo hudebních děl, případně obrázků a softwaru, nemusí být v souladu s autorským právem a může zde být určitým způsobem porušena autorsko-právní ochrana. U takového podílu je až zarážející, že uživatelé si jsou této skutečnosti vědomi, přesto díla vyjmenovaná v otázce č. 14 stahují. Určitě zajímavým faktem je, že zbylých 15 % dotazovaných nemá o nelegálnosti stahování takovýchto dat povědomí. Opět je zde patrné, jak uživatelé Internetu nejsou s problematikou porušování autorského práva seznámeni.

⁸⁴ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

16. Byla(a) jste někdy postihnut(a) za porušení autorských práv na Internetu?

Otázka č. 16 se v návaznosti na otázku č. 13, 14 a 15 respondentů dotazovala, zda byli někdy za porušení autorského práva nějakým způsobem postihnuti.

Graf 17 : Postihnutí respondenti za porušení autorských práv na Internetu⁸⁵

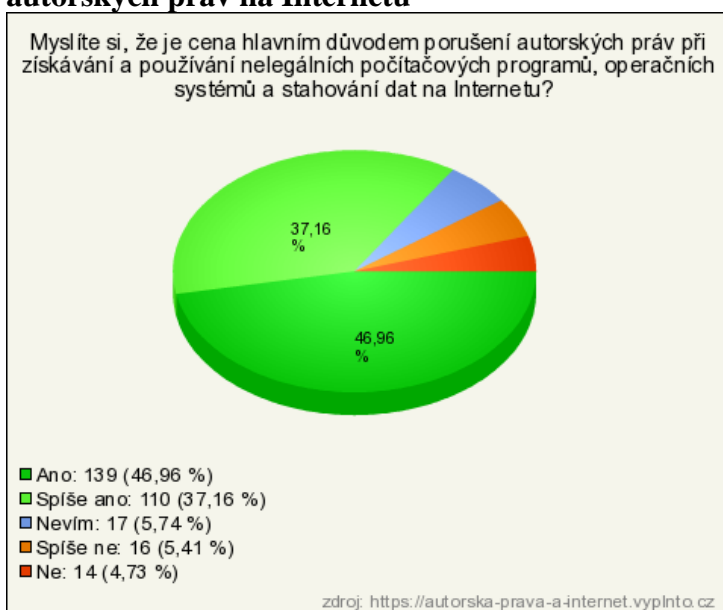
Z celkového počtu 266 respondentů, kteří na Internetu stahují data, pouze 3 respondenti, tedy lehce přes 1 %, byli někdy postihnuti za porušení autorských práv na Internetu. Zde je patrné, jak případné dohledání osoby, která autorské právo na Internetu nějakým způsobem porušuje, může být komplikované. Dále graf poukazuje, jak dnešní společnost ochraně autorského práva nepřikládá velkou váhu a do jisté míry porušování autorského práva na Internetu toleruje.

17. Myslíte si, že je cena hlavním důvodem porušení autorských práv při získávání a používání nelegálních počítačových programů, operačních systémů a stahování dat na Internetu?

Otázka č. 17 se zabývala názorem respondentů, jestli je cena hlavním důvodem, proč uživatelé Internetu autorské právo porušují. Pokud respondenti v rámci otázky odpověděli **Ne** nebo **Spíše ne** měli možnost vyjádřit vlastními slovy svůj názor, jaký si myslí, že je hlavní důvod porušování autorských práv na Internetu, viz otázka č. 18.

⁸⁵ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Graf 18 : Názor respondentů, zda je cena hlavním důvodem pro porušování autorských práv na Internetu⁸⁶

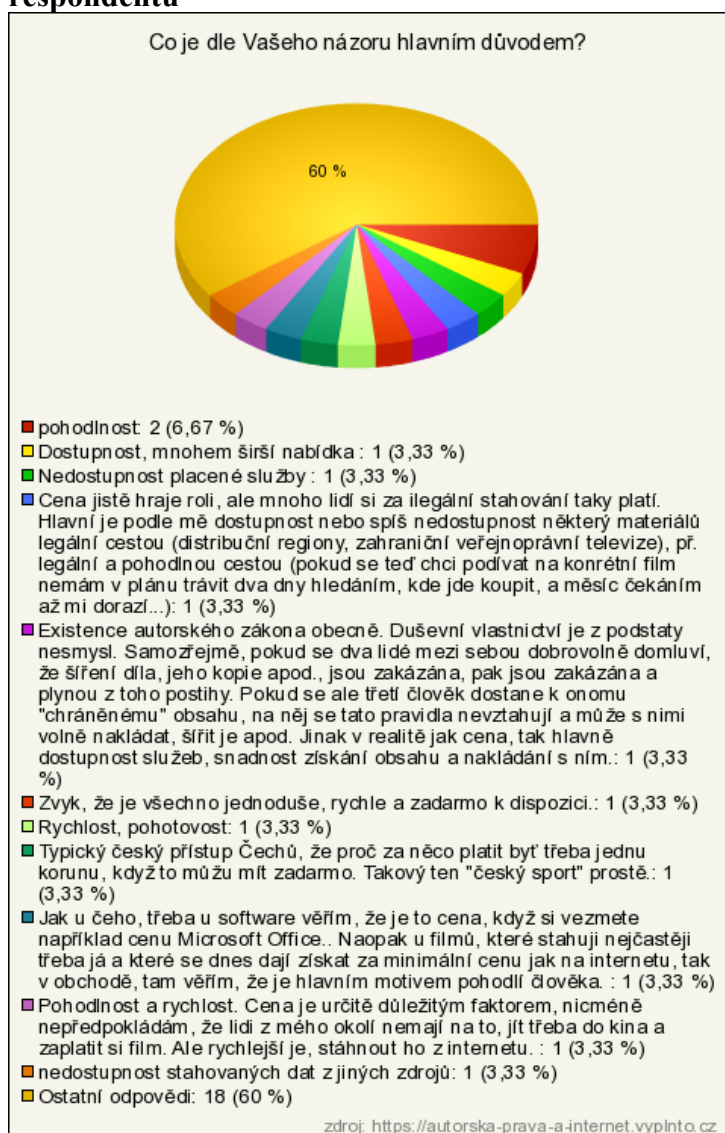
Názor, že cena je jednoznačným důvodem pro porušení autorských práv na Internetu, vyjádřilo téměř 47 % respondentů. Dalších 37 % se pak k této variantě přiklání. Součtem odpovědí **Ano** a **Spíše ano** dostaneme podíl 84 % respondentů, kteří tedy jako hlavní důvod vidí cenu. Dalších 6 % dotázaných se pak nepřiklánělo ani k jedné z dostupných možností a uvedlo, že neví.

18. Co je dle Vašeho názoru hlavním důvodem?

Otázka č. 18 byla pouze pro respondenty, kteří v otázce č. 17 zvolili odpověď **Ne** nebo **Spíše ne** a dotazovala se jich, jaký je dle jejich názoru hlavní důvod pro porušování autorského práva na Internetu. Tuto otázku vyplnilo 30 respondentů.

⁸⁶ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

Graf 19 : Hlavní důvod pro porušování autorského práva na Internetu dle respondentů⁸⁷

„Pohodlnost a rychlost. Cena je určitě důležitým faktorem, nicméně nepředpokládám, že lidi z mého okolí nemají na to, jít třeba do kina a zaplatit si film. Ale rychlejší je, stáhnout ho z internetu.“⁸⁸

„Autorský zákon je v rozporu s přirozeným chováním člověka, v dnešní době by Božena Němcová byla stíhána za porušování autorských práv a lidová kultura by vymřela.“⁸⁹

⁸⁷ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

⁸⁸ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

⁸⁹ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

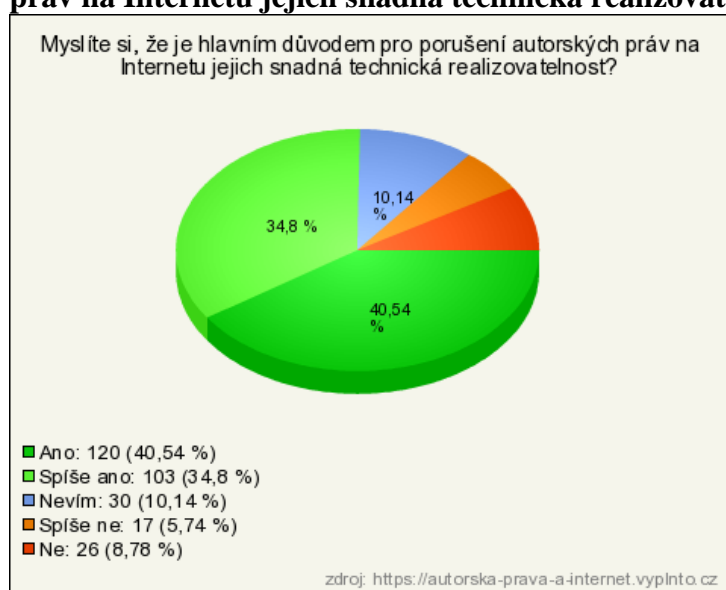

Tyto názory jsou jenom několika z mnoha, jež respondenti v dotazníku na danou problematiku uvedli. Jako nejčastější názor se zde projevuje dostupnost, rychlost a pohodlnost.

19. Myslíte si, že je hlavním důvodem pro porušení autorských práv na Internetu jejich snadná technická realizovatelnost?

Otázka č. 19 zjišťovala názor respondentů, zda za hlavní důvod pro porušení autorských práv na Internetu považují jejich snadnou technickou realizovatelnost.

Graf 20 : Názor respondentů, zda je hlavním důvodem pro porušení autorských práv na Internetu jejich snadná technická realizovatelnost⁹⁰

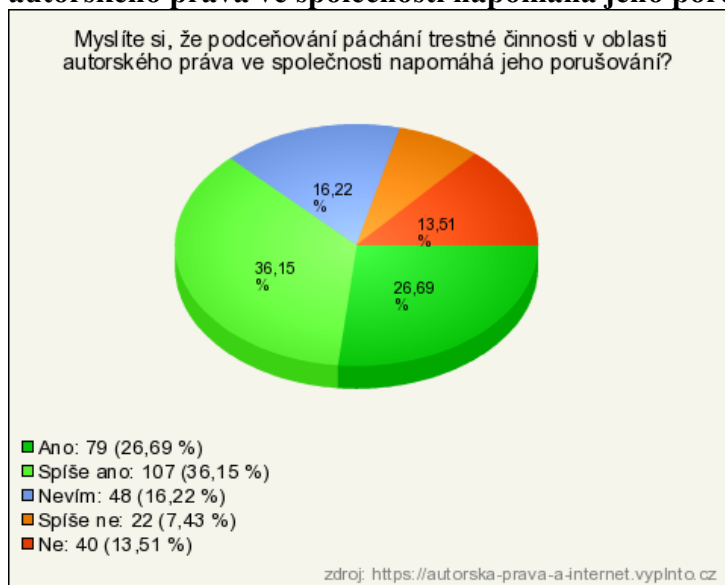
Z výše uvedeného grafu vyplývá, že se respondenti s touto otázkou spíše shodují a to v podílu 75 %. Dalších 10 % se pak k této otázce stavilo neutrálně a téměř 15 % dotazovaných snadnou technickou realizovatelnost, jako jeden z hlavních důvodů pro porušení autorských práv na Internetu, neshledává. Odpovědi v této otázce ukazují, na jaké úrovni vyspělosti se, co se informačních technologií týče, dnešní doba nachází. Rychlost internetového připojení se pravidelně zvyšuje, a proto stáhnout dnes data z Internetu není otázkou dní, ale několika minut. Samotné rychlé internetové připojení by nám nebylo k ničemu nebýt kvalitních počítačů, mobilních telefonů či tabletů, které současný trh nabízí. Neopominutelnou složkou technické realizovatelnosti je obrovský výběr dat uložených v prostředí Internetu a následné sdílení těchto dat, ať už za pomoci P2P sítí nebo filehostingových serverů. Svou roli zde hraje i velmi obtížná dohledatelnost konkrétní osoby, která autorské právo na Internetu porušila.

⁹⁰ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

20. Myslíte si, že podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování?

Otázka č. 20 se zabývala názorem respondentů, jestli podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování.

Graf 21 : Názor respondentů, zda podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování⁹¹

Z odpovědí respondentů vyplývá, že si téměř 27 % dotazovaných myslí, že podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva skutečně napomáhá jeho porušování ve společnosti. Další 36 % se pak k této skutečnosti přiklání. Neutrálně se k této otázce staví 16 % dotazovaných. Téměř 21 % respondentů pak v podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva nevidí vážný problém. Výše uvedený graf ukazuje, jak uživatelé Internetu trestní postih za porušení autorského práva podceňují. Hlavním důvodem pak může být právě obtížná dohledatelnost konkrétní osoby, která se trestného činu dopouští a to z důvodu enormní rozsáhlosti Internetu.

5.2 Celkové shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Z provedeného výzkumu vyplynulo, že přes 95 % dotazovaných užívá Internet denně. Celkový podíl dotazovaných, kteří Internet používají nejčastěji doma, přesáhl 75 %. Téměř 83 % respondentů si myslí, že díla volně dostupná na Internetu podléhají autorsko-právní ochraně, ovšem přes 65 % respondentů považuje tuto ochranu za

⁹¹ <https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>

nedostatečnou. S názorem, že uživatelé Internetu nejsou dostatečně informováni o způsobu používání a užívání stažených dat z Internetu, vyjádřilo souhlas téměř 80 % respondentů. Jako nejvíce dostačující a přijatelná, se v případě porušení autorského práva na Internetu, pro dotazované ukázala možnost finančního postihu. Trest odnětí svobody, jako možnost právního postihu, zvolilo nejméně respondentů. Přes 66 % dotazovaných se již někdy setkalo s porušením autorského práva na Internetu a přes 52 % pak opakovaně. Podíl respondentů, kteří na Internetu stahují data, se přiblížil 90 %. Z tohoto počtu pak více než polovina, jako nejčastější typ stahovaných dat, uvedla audiovizuální díla. Přes 84 % dotazovaných, kteří na Internetu stahují data, si je vědoma faktu, že stahování takovýchto druhů dat může být nelegální, ale pouze lehce přes 1 % respondentů bylo za porušení autorských práv na Internetu právně postihnuto. Cenu, jako hlavní důvod pro porušování autorských práv na Internetu, vidí 84 % dotazovaných. Snadnou technickou realizovatelnost, jako další hlavní důvod pro porušení autorských práv na Internetu, spatřuje celých 75 % respondentů. Podceňování páchaní trestné činnosti v oblasti autorského práva jakožto aspektu, který napomáhá jeho porušování, přikládá váhu téměř 63 % všech dotazovaných.

Součet dotazovaných respondentů se ve větvících otázkách liší. Důvodem je, že pokud respondent změnil odpověď na větvící otázku, uložily se i jeho odpovědi z původní větve.

5.3 Zhodnocení hypotéz

1. Hypotéza č. 1 **byla** potvrzena.

Více než 90 % dotazovaných používá Internet denně (95,27 %).

2. Hypotéza č. 2 **nebyla** potvrzena.

Dotazovaní nepoužívají Internet nejčastěji ke zpravodajství (19,93 %), ale k sociálním sítím (55,41 %).

3. Hypotéza č. 3 **byla** potvrzena.

Podíl dotazovaných, kteří mají povědomí o autorsko-právní ochraně volně dostupných děl na Internetu je větší jak 66 % (82,77 %).

4. Hypotéza č. 4 **byla** potvrzena.

Přes 50 % dotazovaných považuje ochranu dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany za nedostatečnou (65,54 %).

5. Hypotéza č. 5 **byla** potvrzena.

Informovanost dotazovaných, jakým způsobem lze užívat a používat stažená data z Internetu není větší jak 25 % (20,27 %).

6. Hypotéza č. 6 **nebyla** potvrzena.

Více jak 75 % dotazovaných se opakovaně nesetkalo s porušením autorských práv na Internetu, neboť skutečný podíl byl 52,7 %.

7. Hypotéza č. 7 **byla** potvrzena.

Méně než 20 % dotazovaných nevyužívá Internet ke stahování dat (10,81 %).

8. Hypotéza č. 8 **byla** potvrzena.

Více jak 66 % dotazovaných si je vědoma toho, že stahování dat na Internetu může být nelegální (84,64 %).

9. Hypotéza č. 9 **nebyla** potvrzena.

Více než 5 % dotazovaných nebylo někdy postihnuo za porušení autorsko-právní ochrany, neboť skutečný podíl byl 1,13 %.

10. Hypotéza č. 10 **byla** potvrzena.

Více jak 50 % dotazovaných odpoví **Ano** a **Spíše ano** v souvislosti s tím, že podceňování páčání trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování (62,84 %).

Celkový počet hypotéz byl 10, z nichž bylo 7 potvrzeno. První nepotvrzená hypotéza ukazuje, jak jsou sociální sítě v dnešním světě oblíbené. Druhou nepotvrzenou hypotézu nelze blíže objasnit. Jednou z možností je nesdílnost dotazovaných v dané otázce. Třetí nepotvrzená hypotéza jednoznačně ukazuje, jak obtížné je porušitele autorských práv právně postihnout.

Závěr

Internet v dnešní době používá téměř každý z nás. Vzhledem k tomu, jak nezměrný virtuální prostor představuje, dokáže nabídnout vyžití všem. Porušováním autorského práva přicházejí autoři o značné zisky. Lidé tak dnes sice mají možnost na Internetu stáhnout prakticky cokoli, ale pokud by tendence porušování autorského práva nabírala na intenzitě, mohlo by dojít k tomu, že se Internet stane více kontrolovaným.

Cílem této bakalářské práce bylo shrnout poznatky z oblasti autorského práva a Internetu a za pomoci kvantitativního výzkumu zjistit, k čemu lidé nejčastěji používají Internet, jaké mají povědomí o autorském právu v souvislosti s Internetem a jaký je jejich názor na ochranu autorského práva a potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy. Teoretická část práce blíže seznamuje s historií Internetu, jeho dalším vývojem a o možnosti, jak používat Internet legálním způsobem. Vysoký důraz je zde kladen na rozbor autorského práva, jeho pramenů, sankcí za jeho porušení a stěžejních ustanovení z autorského zákona. Praktická část byla tvořena dotazníkovým šetřením, jeho následným vyhodnocením a interpretací výsledků. Cíl práce byl splněn.

Z provedeného kvantitativního výzkumu bylo zjištěno, že se Internet stal pro každého snadno dostupný. Největší oblibě se u uživatelů těší sociální sítě. Povědomí uživatelů Internetu o autorsko-právní ochraně volně dostupných dat je dle provedeného šetření nadprůměrné, ale ani tato zjištěná skutečnost nezabrání uživatelům data stahovat, neboť ochranu dat považují uživatelé za nedostatečnou. Výzkum ukázal, že znalost uživatelů Internetu o legálním používání stahovaných dat je nedostatečná. Jako nejvhodnější způsob sankcionování zvolili respondenti možnost finančního postihu. Trest odnětí svobody, ať už podmíněný či nikoliv, se ukázal jako nejméně akceptovatelný. S porušováním autorských práv se společnost setkává velmi často a opakovaně. Internet je dle provedeného výzkumu hojně využíván ke stahování dat. Jako nejvíce oblíbeným typem dat se ukázalo být stahování audiovizuálních děl, a to i přes skutečnost, že si jsou uživatelé vědomi, že se může jednat o protiprávní jednání. Prokázat nezákonné opatření takovýchto typů dat a následné potrestání podezřelého se ukázalo jako velmi obtížné. Lidé si za současných podmínek panujících v prostředí Internetu zvykli na možnost získat téměř všechno zdarma. Na toto poukazuje i to, že jako hlavní důvod pro porušování autorských práv na Internetu vidí uživatelé právě cenu. Ti, kteří tak nevolili, měli možnost vyjádřit vlastní názor. Názory byly velmi

podnětné a pro tuto práci obohacující. Další skutečností pro porušování autorských práv na Internetu se ukázala jejich snadná technická realizovatelnost. Dokládá to tak fakt, že stáhnout data z Internetu nepředstavuje žádný problém. Podceňování páchaní trestné činnosti podle společnosti napomáhá značně k porušování autorských práv na Internetu. Odráží se zde myšlení lidí, že jsou těžko dohledatelní a trestná činnost je obtížně prokazatelná.

Pokud se radikálně nezmění legislativa nebo pohled zákonodárců na problematiku porušování autorského práva na Internetu, nepodaří se tomuto protiprávnímu jednání zabraňovat a naopak se stane frekventovanějším.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ANDRUŠKO, A. *Internet, informační společnost a autorské právo*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. 276 s. ISBN 978-80-7552-327-3.
2. ČERMÁK, J., *Autorské právo a internet*. 2. vyd. Praha : Linde, 2003, 252 s. ISBN 80-7201-423-4.
3. DONÁT, J., TOMÍŠEK, J. *Právo v síti : průvodce právem na internetu*. Praha : C. H. Beck, 2016. 338s. ISBN 978-80-7400-610-4.
4. FALK, B. *Internet roadmap : průvodce světem Internetu*. 2. vyd. Praha : Computer Press, 1995, 323 s. ISBN 80-85896-34-6.
5. HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI : závazkové právo : zvláštní část (§ 2055-3014) : Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2014, 2080 s. ISBN 978-80-7400-287-8.
6. CHALOUPOKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon : Komentář*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck , 2012, 496 s. ISBN 978-80-7179-840-8.
7. INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION. *FTP Code : International code for application of fire test procedures, 2010*. London : International Maritime Organization, 2012, 271 s. ISBN 978-9280115482.
8. JANSA, L. a OTEVŘEL P. *Softwarové právo*. 2. vyd. Brno : Computer Press, 2014, 416 s. ISBN 978-80-251-4201-1.
9. JOHNS, A. *Piráctví: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. Brno : Host, 2013. 636 s. ISBN 978-80-7294-711-9.
10. KATZ, R. A. *iTunes music: mastering high resolution audio delivery : produce great sounding music with Mastered for iTunes*. Burlington : Focal Press, 2013, 144 s. ISBN 978-0415656856.
11. KENNEDY, A. J. *The Internet and the world wide web: The rough guide*. 3. vyd. London : Penguin, 1997, 464 s. 196. ISBN 978-1858282886.
12. SKLENÁK, V. *Data, informace, znalosti a Internet*. Praha : C. H. Beck, 2001, 507 s. ISBN 8071794090.
13. SOSINSKY, B. A. *Mistrovství - počítačové sítě : Vše, co potřebujete vědět o správě sítí*. Brno : Computer Press, 2010, 840 s. ISBN 9788025133637.
14. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník: Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2010, 3288 s. ISBN 978-80-7400-178-9.

15. ŠVESTKA, J. a kol. *Občanský zákoník svazek VI (§ 2521 až 3081) : Komentář*. Praha : Wolters Kluwer, 2014, 1479 s. ISBN 978-80-7478-630-3.

Elektronické zdroje

1. BERKMAN, *Modelu 2: The International Framework* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <https://cyber.harvard.edu/copyrightforlibrarians/Module_2:_The_International_Framework>
2. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Počítače a internet v domácnostech Libereckého kraje*. [online]. 2016 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz/csu/xl/pocitace-a-internet-v-domacnostech-libereckeho-kraje2016>>
3. *Definice Internetu* [online]. 2017 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <http://ijs2.8u.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=31:definice-internetu&catid=13&Itemid=133>
4. DOLEČEK M. *Bezduvodné obohacení* [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/bezduvodne-obohaceni-ppbi-51247.html#!&chapter=2>>
5. HOLCOVÁ I., *Autorské právo* [online]. 2017 [cit. 2017-02-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.advocate.cz/?page=cz,autorske-pravo>>
6. HUŠKOVÁ L., *Jak se daří Facebooku v ČR?* [online]. 2016 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z WWW: <<http://newsfeed.cz/jak-se-dari-facebooku-v-cr/>>
7. ICMR, *The Napster Controversy* [online]. 2010 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.icmrindia.org/free%20resources/casestudies/napster-controversy-1.htm>>
8. *Internet live stats*. [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.internetlivestats.com/>>
9. ITUNES, *iTunes* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.apple.com/itunes/>>
10. *Iuridictum: Encyklopedie o právu*. Škoda. [online]. 2015 [cit. 2017-03-06]. Dostupné z WWW: <<https://iuridictum.pecina.cz/w/%C5%A0koda>>
11. KASÍK P. *Google spustil v Česku prodej hudby, neomezený přístup stojí 149 korun*. [online]. 2013 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://technet.idnes.cz/google-music-hudba-google-play-v-cesku-dx0-sw_internet.aspx?c=A130930_210121_sw_internet_pka>

12. KOVACZICZ J., *Netflix konečně v Česku! Kolik stojí a jak vypadá Android aplikace?* [online]. 2016 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.svetandroida.cz/netflix-android-aplikace-201601>>
13. LUPACZ, *Nelegální stahování z P2P sítí? Tak horké to zase není!* [online]. 2004 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.lupa.cz/clanky/nelegalni-stahovani-z-p2p-siti-tak-horke-to-zase-neni/>>
14. MURPHY J., ROSER M., *Internet* [online]. 2017 [cit. 2017-01-10]. Dostupné z WWW: <<https://ourworldindata.org/internet/>>
15. MUSIL, M. *Historie sítě Internet* [online]. 2003 [cit. 2017-02-04] Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/sites/www.php>>
16. MUSIL, M. *Vývoj Internetu* [online]. 2003 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/1faze.php>>
17. MUSIL, M. *Vývoj Internetu.* [online]. 2003 [cit. 2017-01-13]. Dostupné z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/1faze.php>>
18. NETFLIX, *Netflix* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.netflix.com/cz/>>
19. PIXABAY, *Pixabay* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<https://pixabay.com/>>
20. STAHUJ.CZ, *Stahuj.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.stahuj.centrum.cz/>>
21. *Statistické přehledy kriminality za rok 2016* [online]. 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>>
22. TALÍK J., *Autorská práva a Internet (výsledky průzkumu)* [online]. 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z WWW: <<https://autorska-prava-a-internet.vyplnto.cz>>
23. TELEC, I. *ACTA nejsou akta ani akty.* [online]. 2012 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z WWW: <<http://jinepravo.blogspot.cz/2012/02/ivo-telec-acta-nejsou-akta-ani-akty.html>>
24. VOYO, *Voyo* [online]. 2017 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://voyo.nova.cz/>>
25. WIPO. *Inside WIPO* [online]. 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/about-wipo/en/>>
26. *Worldometers* [online]. 2017 [cit. 2017-01-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.worldometers.info/cz/>>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího soudu 25 Cdo 3586/2006 [ze dne 28. ledna 2009]. Dostupné z WWW: <<http://kraken.slv.cz/25Cdo3586/2006>>
2. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Rozsudek Nejvyššího soudu 30 Cdo 739/2007 [ze dne 30. dubna 2007]. Dostupné z WWW: <<http://kraken.slv.cz/30Cdo739/2007>>
3. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu Pl.ÚS 18/01 [ze dne 30. dubna 2002]. Dostupné z WWW: <<http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=25894&pos=1&cnt=1&typ=result>>
4. ČESKO. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 36, s. 1658-1664. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3424>>.
5. ČESKO. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993 částka 1, s. 22. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=z&id=22426>>
6. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 416-417. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5405>> ISSN 1211-1244
7. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1344. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>> ISSN 1211-1244

Ostatní zdroje

1. BERNKLAUOVÁ L. *Internet a autorské právo*. Praha, 2013. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního. Vedoucí diplomové práce : JUDr. Irena Holcová.

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník 70

Seznam zkratk

AutZ – Autorský zákon

CD – Compact Disk

CERN - Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire (Evropská organizace pro jaderný výzkum)

GB – Gigabyte

LAN – Local Area Network

Mac OS - Macintosh Operating Systém

NOZ – Nový občanský zákoník

OSN – Organizace spojených národů

P2P – Peer-to-peer

PC – Personal Computer (Osobní počítač)

PČR – Policie České republiky

TZ – Trestní zákoník

WIPO – World Intellectual Property Organization (Světová organizace duševního vlastnictví)

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Graf 1: Počet uživatelů internetu podle světových regionů v letech 1990 až 2015	16
Graf 2: Pohlaví respondentů	41
Graf 3: Věk respondentů	42
Graf 4: Dosažené vzdělání respondentů.....	43
Graf 5: Četnost používání Internetu	43
Graf 6: Využití Internetu.....	44
Graf 7: Nejčastější místo pro používání Internetu	45
Graf 8 : Povědomí o autorsko-právní ochraně děl na Internetu.....	46
Graf 9 : Názor respondentů na ochranu dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany.....	47
Graf 10 : Názor respondentů na informovanost uživatelů, jakým způsobem lze užívat a používat stažená data.....	48
Graf 11 : Názor respondentů na dostatečný a přijatelný právní postih v případě zneužití autorského práva	49
Graf 12 : Setkání respondentů s porušením autorských práv na Internetu ve svém okolí	50
Graf 13 : Četnost setkání respondentů s porušením autorských práv na Internetu.....	51
Graf 14 : Používání Internetu ke stahování dat.....	52
Graf 15 : Nejčastěji stahovaný typ dat	52
Graf 16 : Povědomí respondentů o nelegálním stahování jejich osobou.....	53
Graf 17 : Postihnutí respondenti za porušení autorských práv na Internetu	54
Graf 18 : Názor respondentů, zda je cena hlavním důvodem pro porušování autorských práv na Internetu	55
Graf 19 : Hlavní důvod pro porušování autorského práva na Internetu dle respondentů.....	56
Graf 20 : Názor respondentů, zda je hlavním důvodem pro porušení autorských práv na Internetu jejich snadná technická realizovatelnost.....	57
Graf 21 : Názor respondentů, zda podceňování páčání trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování	58
Obrázek 1: Mapa členských států v rámci Bernské úmluvy	24
Obrázek 2 : Netflix.....	33
Obrázek 3 : Voyo	33

Obrázek 4 : Stahuj.cz	34
Obrázek 5 : Pixabay	36
Obrázek 6 : iTunes Store.....	37

Přílohy

Příloha 1: Dotazník

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

2. Jaký je Váš věk?

- 15 – 20
- 21 – 30
- 31 – 40
- 41 – 50
- 51 a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Vyučen
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné (DiS.)
- Vysokoškolské nižšího stupně (Bc.)
- Vysokoškolské vyššího stupně

4. Jak často používáte Internet?

- Denně
- 4-6x do týdne
- 1x týdně
- Párkrát do měsíce

5. K čemu využíváte Internet nejčastěji?

- Sociální sítě
- Média
- Zpravodajství
- Nakupování
- Studium

6. Kde nejčastěji používáte Internet?

- Doma
- V práci
- Ve škole
- Jinde

7. Myslíte si, že podléhají díla, dokumenty a software volně dostupné na Internetu autorsko-právní ochraně?

- Ano
- Ne

8. Jaká je podle Vašeho názoru ochrana dat na Internetu z pohledu autorsko-právní ochrany?

- Dostatečná
- Nedostatečná

9. Myslíte si, že uživatelé jsou dostatečně informováni o tom, za jakých podmínek lze užívat a používat stažená data z Internetu?

- Ano
- Ne

10. Jaký postih je podle Vašeho názoru dostatečný a přijatelný v případech, kdy je zneužito/zneužíváno autorské právo?

- Finanční postih
- Uložení veřejně prospěšných prací
- Náhrada škody
- Odnětí svobody (podmíněné/nepodmíněné)
- Jiný

11. Setkal(a) jste se někdy ve svém okolí s porušením autorských práv na Internetu?

- Ano
- Ne

12. Kolikrát jste se setkal(a) s porušením autorských práv na Internetu?

- Opakovaně
- Výjimečně
- Nikdy

13. Používáte Internet ke stahování dat?

- Ano
- Ne

14. Jaký typ dat nejčastěji stahujete?

- Filmy, seriály a videa
- Hudba
- Software
- Obrázky
- Jiné

15. Jste si vědom(a) toho, že stahování takovýchto typů dat může být nelegální?

- Ano
- Ne

16. Byl(a) jste někdy postihnut(a) za porušení autorských práv na Internetu?

- Ano
- Ne

17. Myslíte si, že je cena hlavním důvodem porušení autorských práv při získávání a používání nelegálních počítačových programů, operačních systémů a stahování dat na Internetu?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne
- Nevím

18. Co je dle Vašeho názoru hlavním důvodem?

19. Myslíte si, že je hlavním důvodem pro porušení autorských práv na Internetu jejich snadná technická realizovatelnost?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne
- Nevím

20. Myslíte si, že podceňování páčání trestné činnosti v oblasti autorského práva ve společnosti napomáhá jeho porušování?

- Ano
- Spíše ano
- Ne
- Spíše ne
- Nevím